

Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти»

Зарубіжна література

11 клас (стандарт)

*Навчально-методичний комплект
для вчителя*

Львів
2019

**Зарубіжна література.11 клас(стандарт):
Навчально-методичний комплект для вчителя
/ Укладач Ковальова Л.Л. – Львів: КЗ Львівської
обласної ради «Львівський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти», 2019. – 104 с.**

Укладач:

Ковальова Людмила Леонідівна – старший викладач кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»

Рецензенти:

Богосвятська Анна-Марія Іванівна – кандидат філологічних наук, завідувач кафедри гуманітарної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»

Хабарова Оксана Степанівна – учитель зарубіжної літератури, учитель-методист ліцею № 94 Львівської міської ради

Схвалено на засіданні кафедри гуманітарної освіти
КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної
педагогічної освіти»

(Протокол № 5 від 25 червня 2019 року)

© Л.Л. Ковальова, 2019

ЗМІСТ

Програма. Зарубіжна література. 11 клас (стандарт)	4
Календарно-тематичне планування для 11 класу уроків зарубіжної літератури (стандарт)	49
Різнорівневі тестові завдання (за предметними компетентностями)	94
Методичні рекомендації.	101
Зарубіжна література у 2019-2020 навчальному році	

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

ПРОГРАМА

для 11 класу
загальноосвітніх навчальних закладів
з українською мовою навчання

Авторський колектив програми:

голова – учитель-методист зарубіжної літератури **Л. П. Юлдашева**;
наукові консультанти – д. філол. н., проф. **О. М. Ніколенко**, д. пед. н.,
проф. **О. О. Ісаєва**, д. пед. н., проф. **Ж. В. Клименко**, к. філол. н.,
проф. **Ю. І. Ковбасенко**, к. пед. н., ст. наук. співр. **В. В. Снегір'ова**,
к. пед. н., доц. **А. О. Мельник**, к. пед. н., доц. **О. В. Орлова**, ст. викл.
О. К. Бицько;

члени групи – учителі-методисти зарубіжної літератури **О. В. Гученко**,
І. І. Звериховська, **Ж. В. Костюк**, **В. Г. Макаренко**, **Н. В. Онищенко**,
Н. І. Підгорна, **О. В. Пітерська**, **Т. П. Сегеда**, **О. О. Семенюк**,
І. О. Смірнова, **С. О. Тіхоненко**, **В. Г. Турянця**.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА*(із скороченнями)

Програма створена в межах всеукраїнського Учительського проєкту 2016–2017 рр., до якого долучилися передові вчителі, науковці, методисти й широка громадськість. У програмі враховано позитивний досвід програмотворення України та Рекомендації Європейської Ради.

Навчання зарубіжної літератури в основній школі спрямоване на досягнення мети загальної середньої освіти, яка полягає в розвитку та соціалізації учнів, формуванні їхньої національної свідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких навичок і навичок життєзабезпечення.

Випускник середньої школи – це патріот України, який знає її історію; є носієм української культури, поважає культуру інших народів; компетентний мовець, який вільно спілкується державною мовою, володіє також рідною (у разі відмінності) й однією чи кількома іноземними мовами, має бажання і здатність до самоосвіти, виявляє активність і відповідальність у громадському й особистому житті, здатний до підприємливості й ініціативності, має уявлення про світобудову, бережно ставиться до природи, безпечно й доцільно використовує досягнення науки й техніки, дотримується здорового способу життя. **Мета вивчення зарубіжної літератури в старшій школі** – розвиток ключових і предметних компетентностей учнів у роцесі читацької діяльності, заохочення школярів до розширення кола читання, осягнення духовної цінності та смислення поезики літературних творів різних епох і країн, поглиблення культурно-пізнавальних інтересів учнів, усвідомлення ними виняткової ролі художньої літератури в сучасному світі, виховання в учнів поваги до культурних надбань свого та інших народів, формування творчої особистості громадянина України з високим рівнем загальної культури, гуманістичним світоглядом, активною життєвою позицією, національною свідомістю.

Вивчення зарубіжної літератури в 11 класах забезпечує такі функції предмета:

1) *пізнавально-ціннісну* (пізнання людини й світу за допомогою художньої літератури, формування ціннісних орієнтирів особистості в період її становлення);

2) *естетичну* (розвиток цілісних естетичних уявлень про специфіку мистецтва слова й перебіг літературного процесу, естетичного смаку, умінь визначати художню цінність творів);

3) *розвивальну* (розвиток розумових і творчих здібностей, самостійного критичного мислення, індивідуального стилю пізнавальної діяльності, навичок роботи з книжкою, комп'ютером із метою розширення кола читання, формування культури спілкування рідною та іноземними мовами);

4) *соціально-адаптаційну* (соціокультурна адаптація особистості до умов сучасного інформаційного суспільства);

5) *виховну* (виховання високих моральних і громадянських якостей, національної свідомості, відповідальності за збереження духовних надбань України й людства).

Відповідно до **Концепції Нової української школи** учні загальноосвітніх навчальних закладів мають не тільки опанувати зміст дисциплін, а передовсім набути необхідних для життя в суспільстві умінь і навичок, важливих для всебічного розвитку особистості, її подальшого становлення, морального та професійного зростання. *Компетентність* – це динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні освіти (Національний освітній глосарій, 2014). Компетентність – це набуті реалізаційні здатності особистості до ефективної діяльності.

Компетентнісний підхід, покладений в основу Концепції Нової української школи, полягає у підготовці учнів до сучасного життя та майбутньої діяльності, у цілеспрямованому формуванні в них ключових і предметних компетентностей.

Компетентнісний підхід забезпечує настанову не на процес навчання, а на досягнення особистого результату учня. Компетентнісний підхід кардинально змінює освітню роль учня – із реципієнта (того, хто сприймає інформацію) він перетворюється на активного учасника освітнього процесу, самостійного суб'єкта навчальної діяльності, котрий здобуває, перевіряє, обробляє та використовує інформацію. За допомогою індивідуальних зусиль і творчого пошуку учень обирає власну траєкторію не тільки в певній галузі, а й у житті. Компетентнісний підхід дає змогу сформувати творчу й активну особистість із вільною свідомістю, прагненням до постійної самоосвіти, до нових вершин у різних видах діяльності.

Принципи компетентнісного підходу:

- розширення прав і можливостей учнів у пізнавальній діяльності;
- формування власної траєкторії навчання;
- концентричне розширення компетентностей (крок за кроком нарощування знань, умінь, навичок);
- зв'язок навчального процесу із сучасним життям;
- настанова на самостійне мислення і творче самовираження учнів;
- оцінка й самооцінка діяльності;
- виявлення перспективи вивчення предмета;
- систематизація, узагальнення, творче осмислення вивченого;
- підвищення інтересу до процесу навчання;
- стимулювання до свідомого вибору майбутньої професії;
- формування потреби творчої реалізації в суспільстві, набуття умінь і навичок, необхідних для життя.

Ключові компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної сфери, натомість важливі для успішної діяльності, подальшої реалізації особистості в житті.

Відповідно до Рекомендацій Європейської Ради засобами предмета «Зарубіжна література» мають бути сформовані такі **ключові компетентності**:

- 1) спілкування державною мовою;
- 2) спілкування іноземними мовами;
- 3) математична компетентність;
- 4) компетентності в природничих науках і технологіях;
- 5) інформаційно-цифрова компетентність;
- 6) уміння вчитися;
- 7) ініціативність і підприємливість;
- 8) соціальна та громадянська компетентності;
- 9) обізнаність та самовираження у сфері культури;
- 10) екологічна грамотність і здорове життя.

Роль зарубіжної літератури у формуванні ключових компетентностей

	Ключові компетентності	Компоненти
1	<i>Спілкування державною мовою</i>	<p>Уміння: сприймати, розуміти, критично оцінювати, інтерпретувати інформацію державною мовою; усно й письмово тлумачити поняття, розповідати про літературні факти, висловлювати думки й почуття, обстоювати погляди.</p> <p>Ставлення: поцінування української мови як державної – чинника національної ідентичності; використання української мови у різних сферах життя; розширення знань, умінь, навичок з української мови завдяки використанню ресурсів художньої літератури (текстів зарубіжних авторів в українських перекладах).</p> <p>Навчальні ресурси: літературні твори зарубіжних авторів в українських перекладах; монолог, діалог, дискусія, дебати.</p>
2	<i>Спілкування іноземними мовами</i>	<p>Уміння: читати й розуміти художні тексти іноземною мовою (за умови вивчення відповідної іноземної мови в школі); зіставляти оригінальні тексти з українськими художніми перекладами.</p> <p>Ставлення: усвідомлення багатства рідної мови; готовність до міжкультурного діалогу, відкритість до пізнання різних культур;</p>

		<p>толерантність щодо різних культур і традицій.</p> <p>Навчальні ресурси: літературні твори (цілісно, у фрагментах) іноземними мовами (які вивчаються в школі); літературні твори зарубіжних авторів у класичних і сучасних українських перекладах; сайти зарубіжних письменників, літературних музеїв світу.</p>
3	<i>Математична компетентність</i>	<p>Уміння: розвивати абстрактне мислення; установлювати причинно-наслідкові зв'язки; виокремлювати головну та другорядну інформацію; формулювати визначення; будувати гіпотези; перетворювати інформацію з однієї форми в іншу (текст – графік, таблиця, схема, презентація тощо).</p> <p>Ставлення: прагнення висловлюватися точно, логічно та послідовно; розуміння тенденцій, закономірностей, процесів.</p> <p>Навчальні ресурси: схеми, таблиці, літературні мапи, презентації; роздум (визначення тези, добір аргументів, наведення прикладів, формулювання висновків); висунення гіпотези та її обґрунтування; інтернет-ресурси.</p>

4	<i>Компетентності у природничих науках і технологіях</i>	<p>Уміння: швидко й ефективно шукати інформацію; використовувати різні види читання для здобуття нових знань; здійснювати пошукову діяльність, словесно оформлювати результати досліджень; критично оцінювати результати людської діяльності в природному середовищі, відображені у творах літератури.</p> <p>Ставлення: готовність до опанування новітніх технологій; оперативне реагування на технологічні зміни; захист природного середовища.</p> <p>Навчальні ресурси: інноваційні технології навчання (інтерактивні, інформаційно-комунікаційні).</p>
5	<i>Інформаційно-цифрова компетентність</i>	<p>Уміння: діяти за алгоритмом, складати план тексту; використовувати інтернет-ресурси для отримання нових знань.</p> <p>Ставлення: задоволення пізнавального інтересу в інформаційному середовищі; критичне ставлення до медійної інформації; прагнення дотримуватися етичних норм у віртуальному інформаційному просторі.</p> <p>Навчальні ресурси: дописи в соціальних мережах і коментарі до них; інструментальні тексти (алгоритми, інструкції тощо); складання плану; аналіз медіатекстів (виявлення маніпулятивних технологій).</p>

6	<i>Уміння вчитися</i>	<p>Уміння:</p> <p>визначати мету навчальної діяльності та способи її досягнення; планувати й організовувати власну навчальну діяльність; читати, використовуючи різні види читання: ознайомлювальне, вибіркоче, навчальне тощо; постійно поповнювати власний словниковий запас; користуватися різними джерелами довідкової інформації (словники, енциклопедії, онлайн-ресурси тощо); здійснювати самооцінювання результатів власної діяльності, рефлексію; застосовувати комунікативні стратегії відповідно до мети й ситуації спілкування.</p> <p>Ставлення:</p> <p>прагнення використовувати українську мову в різних життєвих ситуаціях; готовність удосконалювати власне мовлення впродовж життя, розвивати мовну інтуїцію; розуміння ролі художньої літератури для власного інтелектуального й духовного зростання.</p> <p>Навчальні ресурси:</p> <p>інструкції з ефективного самонавчання; довідкова література, пошукові системи; електронні мережеві бібліотеки.</p>
7	<i>Ініціативність і підприємливість</i>	<p>Уміння:</p> <p>презентувати власні ідеї та ініціативи чітко, грамотно, використовуючи доцільні мовні засоби; реалізувати комунікативні стратегії для формулювання власних пропозицій, рішень і виявлення лідерських якостей.</p> <p>Ставлення:</p>

		<p>готовність брати відповідальність за себе та інших;</p> <p>розуміння ролі комунікативних умінь для успішної професійної кар'єри.</p> <p>Навчальні ресурси:</p> <p>тексти офіційно-ділового стилю (резюме, доручення тощо), самопрезентація, зразки реклами тощо;</p> <p>літературні твори, які містять моделі ініціативності.</p>
8	<i>Соціальна та громадянська компетентності</i>	<p>Уміння:</p> <p>аргументовано й грамотно висловлювати власну думку щодо суспільно-політичних питань;</p> <p>унікати дискримінації інших у процесі спілкування;</p> <p>визначати в літературних творах суспільно-політичний контекст, актуальні соціальні проблеми та ідеї, приклади громадянських якостей в образах персонажів;</p> <p>розвивати критичне мислення.</p> <p>Ставлення:</p> <p>усвідомлення себе громадянином України;</p> <p>розуміння й утвердження демократичних цінностей;</p> <p>повага до закону та правових норм, зокрема до норм українського законодавства;</p> <p>утвердження права кожного на власну думку.</p> <p>Навчальні ресурси:</p> <p>інтерактивні технології навчання;</p> <p>художні твори, які містять суспільні проблеми й моделі державного устрою;</p> <p>суспільно-історичний контекст напрямів, течій, стилів, жанрів.</p>

9	<i>Обізнаність та самовираження у сфері культури</i>	<p>Уміння:</p> <p>сприймати твори літератури в контексті культури доби;</p> <p>аналізувати та інтерпретувати літературні твори зарубіжних авторів в аспекті національної культури та загальнолюдських цінностей;</p> <p>демонструвати взаємодію літератури з іншими видами мистецтва, порівнювати літературні тексти з їхнім утіленням у живописі, кіно, музиці тощо;</p> <p>використовувати українську мову як державну для духовного, культурного й національного самовираження, дотримуватися норм української літературної мови та мовленнєвого етикету, що є виявом загальної культури людини;</p> <p>створювати власні тексти різних жанрів, використовуючи відповідні зображально-виражальні засоби.</p>
		<p>Ставлення:</p> <p>любов до літератури й мистецтва як складників людської цивілізації;</p> <p>потреба читання літературних творів для естетичної насолоди та рефлексії над прочитаним;</p> <p>відкритість до міжкультурної комунікації;</p> <p>стійкий інтерес до світових культурних надбань.</p> <p>Навчальні ресурси:</p> <p>твори різних видів мистецтва;</p> <p>мистецькі проекти;</p> <p>сайти музеїв світу.</p>
10	<i>Екологічна грамотність і здорове життя.</i>	<p>Уміння:</p> <p>не шкодити своєю діяльністю довкіллю;</p> <p>сприймати довкілля як життєдайне</p>

		<p>середовище; дбайливо ставитися до природи як важливого чинника реалізації особистості; дотримуватися здорового способу життя. Ставлення: готовність зберігати природні ресурси для сьогодення та майбутнього; набуття знань (за допомогою художньої літератури) про цілісну картину світу та місце людини в ній; опанування традицій різних народів, позитивного досвіду збереження навколишнього середовища. Навчальні ресурси: аналіз літературних текстів (епізодів) екологічного спрямування; усні / письмові презентації в межах дослідницьких проєктів.</p>
--	--	---

Предметні компетентності зумовлені специфікою навчальної галузі та шкільного предмета. Предметні компетентності, що формуються засобами зарубіжної літератури, важливі для становлення та розвитку духовно-емоційного світу учнів, їхнього світогляду, моральних цінностей, громадянських якостей.

Вивчаючи зарубіжну літературу в старшій школі, учні мають набути таких предметних компетентностей:

- розуміння літератури як невід’ємної частини національної й світової художньої культури;
- усвідомлення специфіки літератури як мистецтва слова, її гуманістичного потенціалу та місця в системі інших видів мистецтва;
- знання літературних творів, обов’язкових для текстуального вивчення та варіативних (за вибором учителя та учнів), осягнення творів у єдності змісту та форми, виокремлення складників та художніх особливостей творів (на рівні сюжету, композиції, образів, поетичної мови, жанру тощо);
- усвідомлення ключових етапів і явищ літературного процесу різних країн, зіставлення з українським літературним процесом;

- знання основних фактів життя та творчості видатних письменників, усвідомлення їхнього внеску в скарбницю вітчизняної та світової культури;
- оволодіння передбаченими програмою літературознавчими поняттями, застосування їх під час аналізу та інтерпретації художніх творів;
- розуміння специфіки оригіналу (за умови володіння іноземною мовою) та художнього перекладу твору (українською мовою);
- знання українських перекладів творів зарубіжної літератури, імен перекладачів та здобутків вітчизняної перекладацької школи;
- формування читацького досвіду та якостей творчого читача, здібності до створення усних і письмових робіт різних жанрів;
- орієнтування у царині класичної й сучасної літератури;
- порівняння літературних творів і явищ (окремих компонентів і цілісно);
- уміння оцінювати художню вартість творів, творчо-критично осмислювати їхній зміст, визначати актуальні ідеї, важливі для сучасності, тощо.

Компонентами компетентностей є когнітивний (знаннєвий), діяльнісний (практико-орієнтований) та ціннісний.

Складники предметних компетентностей (предмет «Зарубіжна література»)

Знаннєвий компонент	Діяльнісний компонент	Ціннісний компонент
<i>Учень / учениця</i> знає ідейно-художній зміст літературних творів у контексті розвитку культури й суспільства; розуміє зміст прочитаного; називає літературні факти, явища,	<i>Учень / учениця</i> розпізнає літературні факти, явища, напрями, течії, жанри, стилі; розрізняє засоби художньої виразності, індивідуальні стилі митців; описує персонажів, їхні риси, поведінку, умови життя, соціально-культурний контекст; складає план (простий, складний), таблиці,	<i>Учень / учениця</i> усвідомлює значення художньої літератури для сучасної людини й суспільства; обговорює прочитане; критично ставиться до інформації, формує власне бачення проблем; оцінює художню вартість творів класики й сучасності; висловлює судження

<p>твори, імена письменників, перекладачів тощо; формулює визначення понять, власну думку; записує стислу (тези) й розширену інформацію (зокрема самостійно здобуту); пояснює літературні факти, явища, образи, теми, сюжети тощо; наводить приклади художніх засобів у творі,</p>	<p>будує схеми; порівнює літературні факти, явища, сюжети, теми, образи, мотиви, засоби художньої виразності, особливості національних літератур; аналізує літературні жанри, твори (цілісно та окремі аспекти); класифікує літературні факти, явища, образи тощо; характеризує образи персонажів, образ автора; установлює зв'язки художньої літератури й культури, суспільства, науки; визначає літературознавчі терміни й поняття, засоби художньої виразності, їхню семантику і функції в тексті;</p>	<p>щодо прочитаних літературних творів, образів, тем, сюжетів тощо; обстоює, аргументує власну позицію, думку; обґрунтовує ідею, думку, гіпотезу; узагальнює набутий культурний досвід</p>
<p>літературних фактів і явищ у контексті розвитку напрямів, течій, жанрів, стилів.</p>	<p>виконує творчі роботи різних видів; планує, прогнозує розвиток сюжетів, образів, тем, ідей тощо; дотримується правил усного й писемного мовлення, грамотно формулює думку, позицію; виготовляє (самостійно) продукцію, пов'язану із вивченням зарубіжної літератури (малюнок,</p>	<p>вивчення літературних творів; робить висновки щодо розвитку літератури в різних країнах, взаємозв'язків української та зарубіжних літератур, зв'язків літератури й мистецтва, значення української перекладацької школи в діалозі культур.</p>

	<p>листівка, обкладинка, буктрейлер, презентація та ін.); уміло поводитися в різних комунікативних ситуаціях; використовує набутий досвід вивчення зарубіжної літератури; уміє орієнтуватися в колі класичної та сучасної літератури; розв'язує завдання в різних життєвих ситуаціях на підставі набутого культурного досвіду.</p>	
--	--	--

Принципи укладання програми із зарубіжної літератури для 11 класу:

хронологічного (історико-літературного);

концентричного (розширення й поглиблення відомого раніше матеріалу);

жанрово-тематичного (актуальні для молоді теми, жанри);

мультикультурного (презентація найяскравіших літературних явищ різних часів і народів у контексті культури, діалог культур у часі).

Це вможливує вивчення творів зарубіжної літератури *не тільки за хронологією*, а й за принципом концентричного розширення (від простого – до складного, від початкових понять про літературне явище або творчість письменника – до нових знань про них), поглиблення уявлення про розвиток національних літератур, напрямів, течій, тем, жанрів, стилів у попередні епохи й у сучасну добу, початок живого діалогу з книжкою, що має тривати протягом усього життя.

У програмі відображено чотири змістові лінії літературного компонента Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти: **емоційно-ціннісну, літературознавчу, культурологічну, компаративну.**

Емоційно-ціннісна лінія забезпечує розкриття гуманістичного потенціалу та естетичної цінності творів художньої літератури. Ця змістова лінія спрямована на формування духовно-емоційного світу учнів, їхніх етичних позицій, світоглядних уявлень і переконань, а також на розвиток інтересу учнів до художньої літератури, розширення кола їхнього читання, орієнтування у світі класичної і сучасної літератури (зокрема в бібліотечних фондах, інтернет-ресурсах) із метою пошуку необхідної книги, розвитку вмінь і навичок читацької діяльності.

Літературознавча лінія передбачає вивчення літературних творів у єдності змісту й форми, оволодіння учнями основними літературознавчими поняттями й застосування їх під час аналізу й інтерпретації художніх творів; розгляд літературних творів, явищ і фактів у контексті літературного процесу; виявлення специфіки літературних напрямів, течій; розкриття поетикальних (зокрема жанрово-стильових) особливостей художніх творів; ознайомлення учнів із загальними принципами художнього перекладу, необхідними для текстуальної роботи з перекладною літературою. Літературознавчі терміни й поняття подано в програмі за принципами науковості (відповідно до розвитку сучасного літературознавства), послідовності (від простих до складних) й концентричності (від елементарних уявлень до їхнього поглиблення, від загальних понять до їхніх різновидів тощо). Літературознавча лінія представлена у рубриці **Теорія літератури (ТЛ)**.

Культурологічна лінія сприяє усвідомленню художньої літератури як важливого складника мистецтва; ознайомленню учнів із фундаментальними цінностями світової художньої культури; розкриттю особливостей творів, літературних явищ і фактів у широкому культурному контексті; висвітленню зв'язків літератури з філософією, міфологією, фольклором, звичаями, віруваннями, культурними традиціями різних народів і національностей; розширенню ерудиції учнів, вихованню їхньої загальної культури, поваги до національних і світових традицій, толерантного ставлення до представників різних культур, віросповідань, рас і національностей. У цій рубриці програми презентовано зв'язки літератури з іншими видами мистецтва, філософією, міфологією; утілення літературних творів у живописі, музиці, кіно тощо; подано інформацію про літературні музеї, визначні культурні явища різних країн і народів та ін. Культурологічна лінія реалізована в рубриці **Література і культура (ЛК)**.

Компаративна лінія забезпечує порівняння літературних творів, явищ і фактів, що належать до різних літератур; установлення зв'язків між українською та зарубіжними літературами (генетичних, контактних, типологічних та ін.); розгляд традиційних тем, сюжетів, мотивів, образів у різних літературах; зіставлення оригіналів та україномовних перекладів літературних творів; увиразнення особливостей української культури й літератури на тлі світової; демонстрацію лексичного багатства й невичерпних стилістичних можливостей української мови, а також поглиблення знань і розвитку навичок учнів з іноземних мов. Компаративна лінія представлена у рубриці **Елементи компаративістики (ЕК)**.

Міжпредметні зв'язки (рубрика МЗ) є дидактичною умовою підвищення ефективності навчального процесу. Міжпредметні зв'язки набувають особливої ваги в контексті компетентнісного підходу, адже сприяють глибокому засвоєнню знань учнями, активізації їхньої пізнавальної діяльності, розширенню світогляду, водночас дають змогу визначити роль і місце зарубіжної літератури в системі шкільних предметів. Реалізація міжпредметних зв'язків уможливило економне й водночас інтенсивне використання часу в процесі вивчення тем, що мають цільові й змістові збіги з іншими предметами.

Предмет «Зарубіжна література» має потужний українознавчий потенціал, важливий для формування юного покоління громадян України, їхньої національної свідомості та патріотизму. Рубрика **Україна і світ (УС)** акцентує українознавчий зміст предмета, необхідність засвоєння корисного у різних культур і народів «чужого» і перетворення на «своє», власний духовний досвід.

Викладання курсу зарубіжної літератури в загальноосвітніх закладах України здійснюється **українською мовою**. Твори зарубіжних письменників у курсі зарубіжної літератури вивчаються в українських перекладах (для зіставлення можливе залучення перекладів, переспівів іншими мовами, якими володіють учні). За необхідних умов (достатнє володіння учнями мовою, якою написаний художній твір; якісна підготовка вчителя, зокрема можливість дослідження образної системи, засобів виразності, поезики, стилістичних особливостей твору тощо мовою оригіналу) бажаним є розгляд художніх текстів мовою оригіналу. У такому разі предмет «Зарубіжна література» виконує додаткову функцію вдосконалення володіння учнями україномовних шкіл іноземними мовами.

Програма містить **обов'язковий і варіативний компоненти** (приблизно 70% : 30%). У кожному класі учням запропоновано теми й

твори для обов'язкового текстуального вивчення, зокрема поетичні твори для вивчення напам'ять. Варіативний компонент забезпечено можливістю вибору (вчителем і учнями) творів у межах обов'язкових тем, а також для уроків розвитку мовлення, позакласного читання та для уроків із резервного часу. Якщо не вибрано твір, представлений в програмі в переліку альтернативних, його можна запропонувати на позакласне читання. Варіативний компонент вимагає від учителя відповідного планування уроків, творчого підходу, урахування читацьких інтересів сучасної молоді, розуміння їхніх духовних та естетичних потреб.

Вивчення літератури в кожному класі завершує спеціальний розділ **«Сучасна література в юнацькому читанні»**, у якому представлені твори різних жанрів, популярні в різних країнах і пов'язані з проблемами сучасної молоді; вони відображають тенденції розвитку сучасного літературного процесу й культури загалом. Сучасна література має підготувати учнів до входження в сучасний світ, допомогти інтегруватися в соціокультурне середовище, знаходити спільну мову з однолітками різних країн і народів.

Програма є основою для календарно-тематичного та поурочного планування, у якому **вчитель самостійно розподіляє години** на вивчення художніх творів, планує певні види роботи, спрямовані на опанування змісту матеріалу та формування вмій і навичок учнів, опрацювання різних рубрик програми. Це дає змогу вчителю вільно й творчо підійти до реалізації програми в кожному класі з огляду на інтереси й рівень підготовки учнів, конкретні умови викладання (наявність художніх текстів; технічні засоби; набуття учнями знань з іноземної мови, української мови і літератури, історії та інших предметів тощо).

Структура програми. Програма із зарубіжної літератури для 11 класу містить:

«Пояснювальну записку»;

розподіл годин за кожним класом (загальна кількість годин на рік, кількість годин на текстуальне вивчення творів (за розділами), розвиток мовлення, позакласне читання, резервний час);

зміст навчального матеріалу та очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів (компетентності (ключові й предметні) – за класами й розділами);

перелік творів для вивчення напам'ять (для кожного класу);

Додаток 1 – «Список творів для додаткового читання (для уроків позакласного читання й уроків із резервного часу)»;

Додаток 2 – «Сучасна науково-методична література для вчителя»;

Додаток 3 – «Культурологічний контекст».

Про роль учителя та учня в навчальному процесі. *Учитель має право розподіляти години на текстуальне вивчення творів, позакласне читання, розвиток мовлення з огляду на визначену кількість годин на опрацювання конкретного розділу. Він самостійно вибирає той чи той твір для вивчення із низки альтернативних текстів. Програма передбачає урахування духовних запитів і читацьких інтересів учнів, котрі можуть спільно з учителем вибрати для розгляду тексти сучасної літератури із запропонованого в програмі переліку.*

Учитель творчо підходить до вибору методів, прийомів, технологій вивчення художніх текстів, способів їхнього аналізу та інтерпретації. Компетентнісний підхід потребує оновлення педагогічних технологій і методики викладання зарубіжної літератури, індивідуальної творчості вчителів, формування в освітньому процесі тісних партнерських стосунків, що ґрунтуються на постійному діалозі з учнями та повазі до їхньої думки. У зв'язку з упровадженням компетентнісного підходу потрібно створити ефективні технології не тільки оцінювання навчальних досягнень учнів учителем, а й самооцінки учнів, що дасть можливість школярам свідоміше й вільніше освоювати здобутки зарубіжної літератури.

Учень самостійно провадить пізнавальну діяльність, висловлює власні думки, критично мислить, бере участь в усіх видах творчості. Від взаємодії вчителя та учня, їхньої взаємоповаги та співпраці залежить успішність засвоєння зарубіжної літератури в 10–11 класах.

Вивчення зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах – творчий процес, у якому вчитель та учні є повноправними партнерами й учасниками культурного діалогу, який має зробити книжку невід'ємною частиною життя нового покоління громадян України у XXI ст., прокласти їм шлях до цивілізованого світу через здобутки художньої літератури різних країн і народів, слугувати збереженню миру й загальнолюдських цінностей. Провідником української молоді у майбутнє має стати духовний досвід світового письменства, пам'ять культури та національна свідомість.

11 клас
Усього – 34 (35) години;
текстуальне вивчення творів – 30 годин;
розвиток мовлення – 4 години (у межах годин на текстуальне вивчення);
позакласне читання – 2 години;
резервний час – 2 (3) години.

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів (за розділами)	Зміст навчального матеріалу
ВСТУП ЛІТЕРАТУРА. МОРАЛЬ. ЛЮДЯНІСТЬ (1 год.)	
<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент <i>пояснює</i> сутність діалогу культур, що відбувається за посередництва художньої літератури; <i>розуміє</i> значення художньої літератури (оригінальної і перекладної) для розвитку особистості та суспільства;</p> <p>Діяльнісний компонент <i>висловлює</i> судження щодо значення оригінальної і перекладної літератури для протистояння викликам сучасного світу, збереження миру й духовності;</p> <p>Ціннісний компонент <i>усвідомлює</i> гуманістичний потенціал світової літератури, значущість праці автора оригіналу та перекладача; <i>коментує</i> висловлення,</p>	<p>Виклики сучасного світу. Значення літератури та культури для збереження миру й духовності. Роль вітчизняної перекладацької школи для популяризації світової літератури й формування українського читача. Літературні премії світу, письменники-лауреати та їхній внесок у боротьбу за мир і духовність.</p> <p>(ТЛ) <i>Діалог культур. Поглиблення поняття про художній переклад.</i></p> <p>(ЛК) <i>Специфіка сучасної культури та роль літератури в ній.</i></p> <p>(УС) <i>Видатні українці – популяризатори здобутків літератур народів світу.</i></p> <p>(ЕК) <i>Відмінність понять «національна література» і «світова література».</i></p> <p>(МЗ) <i>Історія.</i></p>

<p>думки видатних українців про зарубіжну літературу, роль читання для формування особистості й нації; <i>тлумачить</i> поняття «світова література», «національна література», «художній переклад», «діалог культур»; Спілкування іноземними мовами <i>наводить і коментує</i> прислів'я, приказки, крилаті вислови іноземною мовою (якою володіє) про літературу й культуру; Математична компетентність <i>складає і коментує</i> таблиці, схеми; Компетентності в природничих науках і технологіях <i>використовує</i> різні джерела довідкової інформації (словники, енциклопедії, онлайн ресурси) для отримання нових знань; Уміння вчитися <i>збирає</i> інформацію і <i>готує</i> повідомлення про письменників-лауреатів, їхній внесок у розвиток художньої літератури й утвердження духовності.</p>	
ЗОЛОТІ СТОРІНКИ ДАЛЕКИХ ЕПОХ (3 год.)	
<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент</p>	<p>Німеччина Німецьке Просвітництво та його вплив на розвиток Європи.</p>

дає стислу характеристику німецькому Просвітництву; знає основні етапи життєвого і творчого шляху письменника; розуміє значення творчості Й. В. Гете у світовому літературному процесі; дає загальну характеристику змісту трагедії «Фауст»; висвітлює питання про популяризацію «Фауста» в Україні;

Діяльнісний компонент
аналізує ідейно-тематичний зміст, сюжет, особливості композиції трагедії; характеризує образи Фауста, Мефістофеля, Маргарити; визначає жанрову своєрідність твору; розкриває сутність протистояння Фауста і Мефістофеля; висловлює ставлення до літературних персонажів; порівнює образи Фауста і Вагнера;

Ціннісний компонент
усвідомлює цінність невпинного пошуку як сенсу людського буття, утіленого в образі Фауста; обговорює філософсько-етичні проблеми, порушені у творі; висловлює судження щодо сенсу життя; аргументує власну позицію щодо проблеми щастя

Йоганн Вольфганг Гете (1749 – 1832). «Фауст» (I частина), останній монолог Фауста (II частина).
Віхи життя та значення діяльності Й. В. Гете для світової культури. Історія створення трагедії «Фауст». Особливості композиції. Проблематика. Образ Фауста як утілення динамізму нової європейської цивілізації. Пошуки сенсу буття й призначення людини. Опозиція Фауст – Мефістофель. Фауст і Маргарита. Жанрова своєрідність твору.

(ТЛ) Трагедія. Поглиблення поняття про художній образ.

(ЛК) Утілення трагедії «Фауст» у різних видах мистецтва (образотворче мистецтво, музика, театр та ін.).

(УС) «Фауст» в Україні: переклади й критика.

(ЕК) Порівняння образів Фауста і Вагнера.

(МЗ) Художня культура.

людини та її реалізації у світі;
обґрунтовує власну думку
щодо боріння добра й зла як
рушійної сили розвитку
світу;

робить висновки про
значення твору для світового
культурного поступу загалом
і розвитку українського
культурного середовища
зокрема;

Ключові компетентності
Спілкування державною
мовою

тлумачить поняття
«трагедія»;

розширює свій лексикон,
засвоюючи нові слова,
вирази, наявні у творі;

Спілкування іноземними
мовами

читає уривок з художнього
тексту німецькою мовою (за
умови вивчення цієї мови в
школі);

зіставляє уривок
оригінального тексту з
українським художнім
перекладом (за умови
вивчення відповідної
іноземної мови в школі);

Математична
компетентність

складає таблиці, схеми;
установлює причиново-
наслідкові зв'язки між
подіями твору та еволюцією
персонажів;

Компетентності в
природничих науках і

технологіях

критично оцінює застарілі способи пізнання природи й людини, про які йдеться у творі (визнання магії «наукою», возведення в абсолют відірваних від життя уявлень, догм тощо);

усвідомлює прогресивність поглядів Фауста на природу;

Уміння вчитися

усвідомлює цінність самостійного здобуття істини, утіленого в образі Фауста;

здійснює самооцінювання результатів власної діяльності, рефлексію, зіставляючи свої погляди з поглядами головних персонажів трагедії;

Соціальна та громадянська компетентності

визначає у творі актуальні соціальні проблеми та ідеї; *аналізує* з позиції сучасного суспільства дві протилежні світоглядні позиції, утілені в образах Фауста і

Мефістофеля;

усвідомлює значення вищих духовних поривань окремої особистості в розвитку суспільства, цінність активної життєвої позиції, високої мети й наполегливої праці («*Лиш той життя і волі гідний, хто б'ється день у день за них*»);

робить висновки про умови

<p>гармонійного розвитку особистості в соціумі (прагнення до самовдосконалення, самостійного здобуття істини, гармонійної згоди із собою тощо); <i>висловлює думку</i> щодо порушених у творі соціальних проблем; Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>сприймає</i> трагедію «Фауст» у контексті доби Просвітництва та сучасної культурної ситуації; <i>аналізує й інтерпретує</i> трагедію в аспекті національної культури та загальнолюдських цінностей; <i>усвідомлює</i> вплив трагедії «Фауст» на розвиток світової культури; Екологічна грамотність і здорове життя <i>усвідомлює</i> цінність єдності людини з природою, гармонії зі світом.</p>	
<p>МОДЕРНІЗМ (6 год.)</p>	
<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>називає</i> засновників модернізму в європейській прозі;</p>	<p>Модерністська проза початку ХХ ст. (загальна характеристика). Світоглядні й естетичні засади модернізму, його художнє новаторство. Модерністські явища в художній прозі на початку ХХ ст.</p>

знає світоглядні й естетичні засади модернізму;
розповідає про основні віхи життя та творчості Ф. Кафки й М. О. Булгакова;
розуміє художнє новаторство модерністської прози початку ХХ ст.;
наводить приклади гротеску й сатири в прочитаних творах;
Діяльнісний компонент
виявляє традиції М. В. Гоголя у творчості Ф. Кафки; традиції Й. В. Гете, Г. С. Сковороди, Е. Т. А. Гофмана, М. В. Гоголя, Ф. М. Достоєвського в романі М. О. Булгакова;
розкриває проблему відчуження особистості в новелі «Перевтілення», абсурдність радянської дійсності в романі «Майстер і Маргарита»;
характеризує образ Замзи як «автопортрет» письменника й уособлення «маленької людини» ХХ ст.;
аналізує образи майстра й Маргарити;
досліджує проблематику, образну систему, особливості композиції і стилю прочитаних творів;
характеризує центральну метафору новели «Перевтілення»; світ радянської дійсності,

Ф. Кафка, Дж. Джойс і М. Пруст як зачинателі модернізму в європейській прозі.

Німецькомовна проза
Франц Кафка (1883 – 1924).
«Перевтілення».

Життя і творчий шлях Ф. Кафки. Зображення відчуження особистості в новелі «Перевтілення». Образ Грегора Замзи: проблемність, метафоричність, символічність. Розкриття у творі світового буття як абсурдного. Особливості композиції, функції фантастики. Характерні риси стилю Ф. Кафки, поєднання реалістичних і міфологічних елементів у гротескному світі.

Росія
Михайло Опанасович Булгаков (1891 – 1940).
«Майстер і Маргарита».

Життєвий і творчий шлях М. Булгакова. М. Булгаков і Україна. Конфлікт митця з владою в умовах тоталітарної радянської системи.

Роман «Майстер і Маргарита» як «роман-лабіринт» зі складною філософською проблематикою. Культурні та літературні джерела твору. Взаємодія трьох світів у творі: світ радянської дійсності, біблійної давнини та фантастичної «дияволіали». Особливості композиції («роман у романі») та оповідної структури. Морально-філософський зміст «єршалаїмських» розділів твору. Трагізм долі митця (майстра). Проблеми кохання й творчості. Засоби комічного (сатира, сарказм, пародія

<p>біблійної давнини й фантастичної «дияволіали» в романі «Майстер і Маргарита»; <i>висвітлює зв'язки</i> М. О. Булгакова з Україною; Ціннісний компонент <i>осмислює</i> трагізм долі митця (майстра) в романі М. О. Булгакова; <i>критично ставить</i>ся щодо зображеного в новелі «Перевтілення» світового буття як абсурдного; <i>робить висновки</i> щодо ролі прочитаних творів для сучасного читача. Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>обговорює</i> прочитані твори, <i>тлумачить</i> поняття «модернізм», «роман у романі», «гротеск», «сатира», <i>готує</i> власні сентенції щодо прочитаних творів у різних жанрах усного й письмового мовлення; Спілкування іноземними мовами <i>читає, наводить цитати</i> з прочитаних творів іноземною мовою, <i>порівнює</i> оригінал і переклад творів (за умови володіння іноземною мовою); Математична компетентність на підставі прочитаного <i>виокремлює</i> головну та другорядну інформацію;</p>	<p>та ін.) й трагічного (гротеск, трансформація простору й часу та ін.). (ТЛ) <i>Модернізм, «роман у романі», гротеск, сатира.</i> (ЛК) <i>Утілення сюжетів творів Ф. Кафки й М. О. Булгакова у кінематографі, анімації, живописі, графіці, музиці та інших видах мистецтва. Музей Ф. Кафки та пам'ятники йому в Празі. Музеї і пам'ятники М. О. Булгакову та його персонажам у різних країнах.</i> (УС) <i>М. Булгаков і Київ.</i> (ЕК) <i>Традиції М. В. Гоголя у творчості Ф. Кафки. Традиції Й. В. Гете, Г. С. Сковороди, Е. Т. А. Гофмана, М. В. Гоголя, Ф. Достоевського в романі М. О. Булгакова</i> (МЗ) <i>Історія, художня культура.</i></p>
--	--

Інформаційно-цифрова компетентність

знає та використовує електронні сайти українських бібліотек, де представлені переклади творів Ф. Кафки і М. О. Булгакова;

створює електронну продукцію (мультимедійні презентації, буктрейлери тощо) для популяризації творів Ф. Кафки та М. О. Булгакова;

Уміння вчитися
використовує різні джерела довідкової інформації (словники, енциклопедії, онлайн ресурси) для отримання нових знань;

Ініціативність і підприємливість

обговорює прочитані твори в парах і групах, *працює в команді*;

Соціальна та громадянська компетентності

висловлює власну позицію щодо порушених у творах суспільних та моральних проблем;

Обізнаність та самовираження у сфері культури

порівнює втілення сюжетів творів Ф. Кафки і М. О. Булгакова у різних видах мистецтва;

усвідомлює роль спадщини Ф. Кафки і М. О. Булгакова для розвитку світової

<p>культури; Екологічна грамотність і здорове життя розуміє значення читання художньої літератури для духовного здоров'я людини як засобу протидії насильству, аморальності, агресії та іншим негативним явищам сучасного світу.</p>	
<p align="center">ШЕДЕВРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІРИКИ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ. (5 год.) (твори 3-4 авторів за вибором учителя)</p>	
<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент дає стислу характеристику модернізму й авангардизму в літературі; знає течії модернізму й авангардизму, їхніх видатних представників, основні етапи життєвого і творчого шляху письменників; Діяльнісний компонент визначає провідні теми й мотиви в ліриці митців; розкриває особливості світобачення письменників; характеризує образи ліричних героїв (героїнь); висвітлює зв'язки поетів з Україною, українські теми й мотиви в їхній ліриці; Ціннісний компонент обґрунтовує власне судження, обстоює думку в</p>	<p>Розмаїття течій модернізму й авангардизму в європейській ліриці ХХ ст. Франція Гійом Аполлінер (Вільгельм Альберт Володимир Олександр Аполлінарій Костровицький, 1880 – 1918). «Зарізана голубка й водограй», «Міст Мірабо». Гійом Аполлінер – поет-авангардист. Зв'язок поезії митця з естетикою кубізму, своєрідність «сюрреалізму» письменника, його художні новації в царині лірики. Збірки «Алкоголі. Вірші 1898 – 1913 рр.», «Каліграми. Вірші Миру і Війни». Специфіка віршованої форми каліграм («Зарізана голубка й водограй»). Тема кохання й часу у вірші «Міст Мірабо». Верлібр у творчості Гійома Аполлінера. Австрія Райнер Марія Рільке (1875 – 1926). «Згаси мій зір...», «Орфей, Еврідіка, Гермес», збірка «Сонети до Орфея»</p>

<p>обговоренні (дискусії); <i>робить висновки</i> щодо загальнолюдського й національного в ліриці поетів;</p> <p>Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>знає</i> українські переклади творів митців, <i>визначає</i> їхню художню специфіку;</p> <p>Спілкування іноземними мовами <i>має загальні уявлення про</i> своєрідність оригіналів творів митців (специфіка назв, синтаксису, ритмомелодики, образності тощо);</p> <p>Математична компетентність <i>порівнює</i> модернізм і авангардизм (у вигляді схеми, таблиці);</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність <i>створює</i> літературний портрет письменника, <i>представляє</i> свою роботу у вигляді самостійно створеної продукції (презентації, обкладинки видання, постера тощо);</p> <p>Ініціативність і підприємливість <i>створює</i> рекламу улюбленого поетичного твору або збірки (книжки) митця;</p> <p>Соціальна та громадянська</p>	<p>(огляд). Своєрідність поглядів і поезики Р. М. Рільке. Діалог ліричного героя з Богом («Згаси мій зір...»); Переосмислення античних міфів у віршах митця («Орфей, Еврідіка, Гермес», збірка «Сонети до Орфея»). Філософський характер і художня довершеність лірики поета.</p> <p>Іспанія Федеріко Гарсія Лорка (1898 – 1936). «Про царівну Місяцівну», «Гітара». Віхи творчого шляху й художні здобутки Ф. Гарсія Лорки. Жанрове розмаїття його лірики. Яскраві образи й символи у віршах поета. Своєрідність художнього світу Ф. Гарсія Лорки.</p> <p>Росія Срібна доба російської поезії: течії, здобутки, долі митців.</p> <p>Олександр Олександрович Блок (1880 – 1921). «Незнайома». Зв'язок поезії О. О. Блока із символізмом. Антитези у вірші «Незнайома». Засоби зображення бездуховного життя суспільства та мрії ліричного героя.</p> <p>Анна Андріївна Ахматова (А. А. Горенко, 1889 – 1966). Вірші (1-2 за вибором учителя). Поема «Реквієм». А. А. Ахматова й акмеїзм. Етапи творчості мисткині. Провідні теми й мотиви ранньої лірики А. А. Ахматової, образ ліричної героїні, конкретність описів, «щоденниковість» і психологізм. Поема «Реквієм» як відображення</p>
---	---

компетентності

визначає роль творчої спадщини поетів у ствердженні суспільно значущих ідей для свого часу та сучасності;

розкриває сутність авторської позиції,

усвідомлює значущість боротьби письменників за мир, свободу, духовність;

Обізнаність та самовираження у сфері культури

аналізує літературні явища в контексті доби, у зв'язках з історією літератури й культури;

знає і коментує твори різних видів мистецтва в аспекті розвитку течій модернізму й авангардизму;

Екологічна грамотність і здорове життя

усвідомлює цінність духовно-емоційного світу людини, значення поезії для його розвитку;

осмислює взаємозв'язок усього живого на світі, важливість збереження природи як середовища, необхідного для життя людини.

особистої й суспільної трагедії. Протест проти насильства, біблійні мотиви в поемі. Образ матері.

Володимир

Володимирович Маяковський (1893 – 1930). «А ви могли б?..»,

«Послухайте!», «Борг Україні»

В. В. Маяковський – поет-новатор, вплив футуризму на поезику митця. Протиставлення нищої буденності й прагнення ліричного героя до іншого (омріяного) світу в ранній ліриці. Особливості віршованої системи В. В. Маяковського. Метафоричність образів, поетична мова.

Борис Леонідович Пастернак (1890 – 1960). «Гамлет», «У всьому хочу я дійти...», «Зимова ніч».

Творчий шлях Б. Л. Пастернака в контексті срібної доби. Філософська спрямованість лірики й прози митця. Теми кохання, сенсу життя, творчості, боротьби з насильством у спадщині письменника. Відлуння мотивів світової культури у віршах Б. Л. Пастернака. Засоби художньої виразності.

(ТЛ) Вірш, поема, авангардизм, символізм, футуризм, акмеїзм, ліричний герой (героїня).

(ЛК) Національне і загальнолюдське у віршах митців.

(УС) Видатні поети Європи першої половини ХХ ст. і Україна.

(ЕК) Образи й мотиви світової культури (Біблії, мистецтва, філософії, фольклору) у творах

	<p>поетів. (МЗ) Історія, художня культура.</p>
<p>АНТИУТОПІЯ У СВІТОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ (2 год.)</p>	
<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>дає загальну характеристику змісту творів;</i> <i>сприймає літературний твір у контексті епохи та історико-літературного процесу;</i> Діяльнісний компонент <i>виявляє ознаки антиутопії в тексті;</i> <i>аналізує ідейно-тематичну сутність, сюжет, композицію, проблематику художнього твору;</i> <i>обґрунтовує власну позицію щодо актуальних проблем, порушених у творі;</i> <i>розкриває функції фантастики у творі-антиутопії;</i> Ціннісний компонент <i>оцінює вчинки персонажів антиутопії;</i> Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>знаходить у тексті й коментує неологізми (в українському перекладі);</i> Спілкування іноземними мовами <i>наводить приклади засобів комічного в тексті оригіналу англійською мовою та</i></p>	<p>Розвиток жанру антиутопії у ХХ ст.: ознаки та представники. Велика Британія Джордж Оруелл (Ерік Артур Блер, 1903 – 1950). «Скотоферма» або «1984» (1 твір за вибором учителя). Зв'язок творчості Дж. Оруелла із соціально-історичною ситуацією доби. Викриття сутності тоталітарної системи та її ієрархії в антиутопіях митця. Боротьба проти страху й рабської покірності в суспільній свідомості. Образ головного героя в динаміці. Поетика антиутопії (фантастика, мова, символи, алегорії та ін.).</p> <p><i>(ТЛ) Антиутопія, конфлікт, сатира, соціальна фантастика.</i> <i>(ЛК) Викривальний пафос антиутопії, спрямований проти тоталітаризму. Антиутопія в кіномистецтві ХХ–ХХІ ст.</i> <i>(УС) Антиутопія в українській літературі.</i> <i>(ЕК) Зіставлення фрагментів англійських оригіналів й українських перекладів творів Дж. Оруелла.</i> <i>(МЗ) Історія, художня культура.</i></p>

інтерпретує їх (за умови володіння нею);

Математична компетентність
складає схеми, таблиці;

Інформаційно-цифрова компетентність
за допомогою цифрових технологій *знаходить* додаткову інформацію про письменників – представників антиутопії; *складає* цитатний план твору-антиутопії;

Ініціативність і підприємливість
усвідомлює важливість рішучої боротьби проти тоталітарної системи, страху й рабської покірності; *бере участь* у виконанні завдань дослідницько-пошукового характеру;

Ініціативність і підприємливість
висловлює власну позицію щодо того, як подолати наслідки тоталітарної системи в суспільстві й суспільній свідомості;

Соціальна та громадянська компетентності
установлює зв'язок антиутопії з розвитком суспільства ХХ ст.; *обговорює* соціально-історичні проблеми, порушені у творі; *усвідомлює* небезпеку тоталітаризму для людини,

<p>культури, цивілізації; Обізнаність та самовираження у сфері культури знаходить і демонструє приклади творів-антиутопій у різних видах мистецтва; Екологічна грамотність і здорове життя визначає попереджальний зміст твору для сучасності; усвідомлює особисту відповідальність за збереження миру, природи, демократичних засад, життя на планеті Земля.</p>	
---	--

ПРОБЛЕМА ВІЙНИ І МИРУ В ЛІТЕРАТУРІ ХХ СТ. (4 год.)

<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>виразно читає, коментує, аналізує літературні твори;</i> Діяльнісний компонент <i>розкриває особливості художньої побудови творів, характеризує ідейно-тематичний зміст, сюжет, проблематику творів, художні образи;</i> <i>визначає антивоєнний пафос творів, авторську позицію;</i> Ціннісний компонент <i>аналізує теми та актуальні проблеми творів, висловлює власні судження щодо питань, порушених у творах митців, бере участь в</i></p>	<p>Німеччина Епічний театр Б. Брехта: теоретичні засади й художня практика. Бертольт Брехт (1898 – 1956). «Матінка Кураж та її діти». Б. Брехт – драматург-новатор. Зображення війни як засобу збагачення в драмі «Матінка Кураж та її діти». Ідеї попередження та риси «епічного театру» в п'єсі. Генріх Белль (1917 – 1985). «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...». Життєвий і творчий шлях письменника. Засудження антигуманної сутності Другої світової війни, її руйнівних наслідків для людства в оповіданні «Подорожній,</p>
--	--

<p>обговоренні проблематики прочитаних текстів;</p> <p>Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>розкриває</i> поняття «епічний театр», <i>пояснює</i> значення назв творів у зв'язку з їхнім ідейно-художнім змістом;</p> <p>Спілкування іноземними мовами <i>наводить</i> висловлювання видатних діячів України та світу щодо проблеми війни та миру іноземною мовою (якою володіють), <i>коментує</i> їх;</p> <p>Математична компетентність <i>створює</i> таблиці, схеми; <i>розкриває</i> внутрішній зв'язок між епізодами, образами творів;</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність <i>використовує</i> Інтернет для розширення уявлень про зв'язки письменників з Україною, утілення сюжетів творів митців в інших видах мистецтва;</p> <p>Ініціативність і підприємливість <i>висловлює</i> критичну думку щодо збагачення матінки Кураж за рахунок війни, вияву меркантилізму, прагматизму в людських стосунках;</p>	<p>коли ти прийдеш у Спа...». Образ школи як художня модель нацистської Німеччини. Зображення війни з погляду важко пораненого юного солдата. Символічний зміст назви оповідання, її зв'язок з історією Спарти. Форма твору (внутрішній монолог). Специфіка змалювання образу головного героя (відсутність імені, виразних індивідуальних рис, байдужість до світу, зміни в його внутрішньому світі та ін.). Художні деталі. Підтекст. Авторська позиція.</p> <p>Німецькомовна поезія Пауль Целан (1920 – 1970). «Фуга смерті». Віхи життя й творчості Пауля Целана. «Фуга смерті» – один із найвідоміших творів про Голокост. Художнє новаторство митця. Ключові метафори («чорне молоко світання», «могила в повітрі») як відтворення жахливої реальності Освенциму. Прийом протиставлення. Провідні мотиви та їхня роль у творі. Трансформація біблійних образів і мотивів у творі.</p> <p>(ТЛ) Епічний театр, підтекст, мотив, композиція. (ЛК) «Матінка Кураж та її діти» в театрі й кіно. Зображення згубності війни в документалістиці й творах мистецтва. (УС) Друга світова війна у творах української літератури. Г. Белль і Україна. Пауль Целан і Україна. (ЕК) Зіставлення образів персонажів. (МЗ) Історія, художня культура.</p>
--	--

<p><i>розпізнає</i> уявні і справжні життєві цінності, <i>висловлює</i> власне судження щодо цього; <i>критично оцінює</i> вчинки та висловлювання героїні п'єси Б. Брехта;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності <i>визначає</i> історичну основу творів, їхню актуальність для сьогодення;</p> <p>Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>виявляє</i> засоби художнього відображення трагедії Другої світової війни у творах письменників ХХ ст.;</p> <p>Екологічна грамотність і здорове життя <i>висловлює</i> судження про цінність людського життя; <i>виявляє</i> у творах провідні символи, які спрямовані на протест проти війни й захист миру, <i>розкриває</i> їхній зміст.</p>	
<p>ЛЮДИНА ТА ПОШУКИ СЕНСУ ІСНУВАННЯ В ПРОЗІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ. (4 год.) (2 твори за вибором учителя)</p>	
<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>знає</i> основні відомості про життя і творчість Е. М. Гемінгвея, Г. Гарсія Маркеса, Я. Кавабати; <i>розуміє</i> значення творчості письменників у світовому літературному процесі;</p>	<p>Загальна характеристика провідних тенденцій прози другої половини ХХ ст.</p> <p>Ернест Міллер Гемінгвей (1899 – 1961). «Старий і море». Габріель Гарсія Маркес (1927 – 2014). «Стариган із крилами». Ясунарі Кавабата (1899 – 1972) . «Тисяча журавлів».</p>

Діяльнісний компонент
аналізує ідейно-тематичний зміст, сюжет, композицію, проблематику художніх творів;
характеризує персонажів творів, стильові особливості прочитаних текстів;
виявляє й аргументує жанрові ознаки творів;
Ціннісний компонент
обговорює філософсько-етичні проблеми, порушені у творах;
висловлює судження щодо сенсу людського буття, морального вибору людини;
робить висновки про значення прочитаних творів для духовного зростання особистості;
Ключові компетентності
Спілкування державною мовою
тлумачить поняття «повість-притча», «магічний реалізм», «підтекст твору», «національний колорит»;
розширює свій лексикон завдяки новим словам і висловам, наявним у прочитаних творах;
Спілкування іноземними мовами
читає уривки з повісті «Старий і море» Е. М. Гемінгвея в оригіналі (за умови володіння англійською мовою), зіставляє їх з українськими

(2 твори за вибором учителя)

США

Ернест Міллер Гемінгвей (1899 – 1961). «Старий і море».

Віхи життя й творчості митця. «Кодекс честі» героїв Е. М. Гемінгвея. Реалістичний, міфологічний і філософський плани повісті «Старий і море». Символіка образів (риба, море, рибалка, хлопчик та ін.). Образ Сантьяго. Ознаки притчі у повісті.

Колумбія

Габріель Гарсія Маркес (1927 – 2014). «Стариган із крилами».

Короткі відомості про життя митця, лауреата Нобелівської премії. Специфіка «магічного реалізму» Г. Гарсія Маркеса. Синтез реального і фантастичного в оповіданні Г. Гарсія Маркеса «Стариган із крилами». Відображення моральної деградації людства. Символічний зміст образу янгола. Ідея прагнення до внутрішнього вдосконалення, морального відродження, повернення до вічних цінностей.

Японія

Ясунарі Кавабата (1899 – 1972). «Тисяча журавлів».

Ясунарі Кавабата – лауреат Нобелівської премії. Відображення самобутності японської культури у повісті «Тисяча журавлів». Роль чайної церемонії в композиції твору. Провідні ідеї (утвердження ідеї єдності людини з природою, гармонії

<p>перекладами; Математична компетентність <i>доводить аксіому</i> «Сила нації – у національних традиціях»; Компетентності в природничих науках і технологіях <i>критично оцінює</i> взаємини людини й природи, зображені в прочитаних творах; Інформаційно-цифрова компетентність <i>створює</i> електронну продукцію (презентації, постери тощо) для популяризації прочитаних творів; Уміння вчитися <i>використовує</i> різні джерела довідкової інформації (словники, енциклопедії, он-лайн ресурси) для отримання нових знань; Соціальна та громадянська компетентності <i>оцінює</i> взаємини героїв зі світом, природою, іншими людьми; <i>висловлює думки</i> щодо моральних і соціальних проблем, порушених у творах; <i>усвідомлює</i> роль випробувань у житті особистості; Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>усвідомлює</i> цінність</p>	<p>зі світом, повернення до національних традицій і вічних цінностей). Образна система повісті. Еволюція головного героя (Кікудзі). Символіка. Японські уявлення про красу та їх відображення у творі. Особливості стилю письменника.</p> <p><i>(ТЛ) Притча, «магічний реалізм», підтекст, індивідуальний стиль письменника, національний колорит.</i> <i>(ЛК) Відображення специфіки національних культур у літературних творах. Екранізації літературних творів.</i> <i>(УС) Українські переклади і видання творів Е. М. Гемінгвея, Г. Гарсія Маркеса, Я. Кавабати.</i> <i>(ЕК) Порівняння образів персонажів.</i> <i>(МЗ) Художня культура.</i></p>
---	--

<p>національної самобутності, рідної культури і культурного розмаїття світу; <i>розуміє</i> роль прочитаних творів у популяризації національних традицій різних країн і народів, а також розвитку світової культури; Екологічна грамотність і здорове життя <i>висловлює</i> судження про цінність людського життя; <i>усвідомлює</i> єдність людини з природою як необхідну умову її здорового життя.</p>	
<p>ЛІТЕРАТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ. (2 год.)</p>	
<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>знає</i> світоглядні й естетичні засади «театру абсурду», його ознаки; <i>рохуміє</i> передумови розвитку постмодернізму, <i>визначає</i> основні принципи його поетики; <i>називає</i> найвідоміших письменників літератури другої половини ХХ – початку ХХІ ст.; <i>розрізняє</i> явища масової та елітарної культури, <i>наводить приклади</i>; <i>розповідає</i> про зв'язки письменників з Україною; Діяльнісний компонент <i>аналізує</i> проблематику, образну систему, художні</p>	<p>Провідні тенденції в драматургії другої половини ХХ ст.</p> <p>Формування «театру абсурду» як явища театрального авангарду в 1950-1960-х рр., його провідні ознаки. Огляд здобутків митців («Гостина старої дами» Ф. Дюрренматта, «Санта-Крус» М. Фріша, «Носороги» Е. Йонеско, «Чекаючи на Годо» С. Беккета). Жанрові новації (драма-притча, трагікомедія та ін.). Значення іронії, гротеску у творах.</p> <p style="text-align: center;">Література постмодернізму</p> <p>Постмодернізм – одне із найяскравіших літературних явищ останніх десятиліть ХХ – початку ХХІ ст. Постмодерністське мистецтво: елітарна й масова культура.</p> <p>Милорад Павич (1929 – 2009). «Скляний равлик».</p>

<p>особливості прочитаних творів; <i>характеризує</i> образи персонажів; <i>розкриває</i> зміст символів, метафор у прочитаних творах; <i>виявляє</i> риси абсурдистської драми, літератури постмодернізму, роль гротеску та фантастики у текстах; <i>з'ясовує</i> особливості стилю митців; <i>веде діалог</i> щодо проблем, порушених у прочитаних творах; Ціннісний компонент <i>усвідомлює</i> художню цінність прочитаних творів; <i>обговорює</i> проблеми морального вибору, сенсу людського життя; <i>робить висновки</i> щодо значення творів для розвитку культури й формування сучасного читача.</p> <p>Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>обговорює</i> прочитані твори, <i>тлумачить</i> поняття «театр абсурду», «постмодернізм», «інтертекстуальність», «магічний реалізм», <i>готує власні сентенції</i> щодо прочитаних творів у різних жанрах усного і письмового мовлення; <i>збагачує власне</i></p>	<p>Хуліо Кортасар (1914 – 1984). «Менади» (1 твір за вибором учителя) Сербія</p> <p>Милорад Павич (1929 – 2009). «Скляний равлик».</p> <p>Короткі відомості про митця. Утілення в оповіданні «Скляний равлик» рис постмодернізму. Можливість вибору шляхів читання твору як вияв характерної для постмодерністської літератури гри письменника з текстом і читачем, «відмови від монопольного права автора на істину». Варіанти фіналу твору як ознака стилю М. Павича. Значення центральної метафори.</p> <p>Аргентина</p> <p>Хуліо Кортасар (1914 – 1984). «Менади».</p> <p>Короткі відомості про письменника. Фантазмагорична картина безумства натовпу в оповіданні Х. Кортасара «Менади». Відображення сучасних соціальних, психологічних, етичних проблем у творі. Специфіка індивідуального стилю митця: поєднання реалістичних і фантастичних елементів, калейдоскопічність подій, символіка, метафоризм, пародія.</p> <p>(ТЛ) <i>«Театр абсурду», постмодернізм, інтертекстуальність, «магічний реалізм».</i></p> <p>(ЛК) <i>Літературні твори другої</i></p>
---	--

<p>мовлення, читаючи українські переклади творів;</p> <p>Математична компетентність на підставі прочитаного виокремлює головну та другорядну інформацію;</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність знає електронні сайти українських бібліотек, використовує їх у процесі навчання й читання художньої літератури; створює електронну продукцію (мультимедійні презентації, тощо);</p> <p>Уміння вчитися використовує різні джерела довідкової інформації (словники, енциклопедії, онлайн ресурси) для отримання нових знань;</p> <p>Ініціативність і підприємливість обговорює прочитані твори у парах і групах, бере на себе ініціативу під час обговорення дискусійних питань; працює в команді;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності з повагою ставиться до культурних надбань інших народів;</p> <p>Обізнаність та самовираження у сфері культури порівнює прочитані твори та їхнє втілення в інших видах</p>	<p>половини XX ст. в кіно й театрі.</p> <p>(УС) Українські переклади й видання творів Ф. Дюрренматта й Павича. Ф. Дюрренматт і Україна. М. Павич і Україна</p> <p>(ЕК) Зіставлення персонажів, символів, метафор.</p> <p>(МЗ) Історія, художня культура.</p>
--	---

<p>мистецтва.</p>	
<p>СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА В ЮНАЦЬКОМУ ЧИТАННІ (2 год.) (1-2 твори за вибором учителя та учнів)</p>	
<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>називає</i> сучасних зарубіжних письменників, твори яких увійшли в коло юнацького читання; <i>знає</i> окремі факти життя сучасних зарубіжних письменників; зміст прочитаних творів; <i>розуміє</i> зв'язок творчості письменника з національними літературними традиціями та сучасними тенденціями світової літератури; Діяльнісний компонент <i>аналізує</i> ідейно-тематичний зміст, сюжет, композицію, проблематику художніх творів; <i>характеризує</i> образи персонажів; <i>порівнює</i> прочитані твори з текстами дотичної тематики та проблематики, розглянутими в курсах зарубіжної та української літератури; Ціннісний компонент <i>коментує</i> художні образи, у яких утілено позитивні й негативні явища; <i>висловлює судження</i> про</p>	<p>Україна Загальна характеристика розвитку кримськотатарської літератури й культури. Таїр Халілов (нар. 1940 р.). «До останнього подиху». Таїр Халілов – сучасний український кримськотатарський письменник. Близькість прози Халілова до філософії екзистенціалізму. «До останнього подиху» – історія життя, боротьби та любові героя твору, віддзеркалення в ній трагічної долі кримськотатарського народу. Тема депортації кримських татар та свавілля влади. Образ Бекира – людини, котра ніколи не здається. Почуття гідності героя, глибинний зв'язок зі своїм народом.</p> <p>Франція Даніель Пеннак (нар. 1944). «Усе для людоджерів». Короткі відомості про митця. Пеннак як автор декларації прав читача. Серія детективних романів «Сага про Малоссена». Образ сучасного Парижа та його мешканців у романі «Все для людоджерів». Викриття абсурдності суспільства споживання. Детективна лінія твору. Образ Бенджамена Малоссена. Відкритий фінал. Метафоричний сенс назви роману. Іронічний стиль оповіді.</p> <p>США</p>

особливості стилю письменників, їхню роль в історії національної та світової культури;

Ключові компетентності
Спілкування державною мовою

пояснює символічний зміст назв творів;

Спілкування іноземними мовами

використовує іноземні сайти для пошуку інформації про митців та їхні твори;

Математична компетентність

класифікує прочитані твори за жанровою належністю;

Інформаційно-цифрова компетентність

використовує ресурси Інтернету для створення доповіді, презентації;

Уміння вчитися

створює учнівський проект;

Ініціативність і підприємливість

висловлює власні ідеї щодо залучення молоді до читання, *реалізує* їх, розміщуючи в соцмережах актуальну інформацію про цікаві книжки різних країн і народів;

Соціальна та громадянська компетентності

аналізує соціальні, моральні, політичні, історичні проблеми, порушені у прочитаних творах,

Стівен Едвін Кінг (нар. 1947).

«Мораль».

Короткі відомості про письменника-фантаста. Метафора одержимості як наскрізна тема творів письменника. «Мораль»: проблематика, поетика, жанрова своєрідність. Біблійні мотиви у творі. Психологізм у зображенні персонажів. Підтекст. Сенс назви й фіналу. Художня своєрідність твору (динамізм, інтрига, нагнітання атмосфери, невимушений виклад).

Джон Майкл Грін (нар. 1977).

«Провина зірок».

Д. Грін – американський письменник, автор книжок для підлітків та молоді, відеоблогер. «Провина зірок» – розповідь про історію кохання невиліковно хворих юнака та дівчини. Образи головних героїв. Ідея цінності життя. Символіка назви твору. Ліризм, іронічність оповіді.

Австралія

Маркус Френк Зузак (нар. 1975).

«Крадійка книжок».

Короткі відомості про митця. «Крадійка книжок» - роман про Другу світову війну. Історія життя дівчинки Лізелі Мемінгер. Викриття згубного впливу нацизму у творі. Образи «маленьких людей», які опинилися в умовах фашистської системи. Ідеї людяності, добра, порядку життя й культури. Книга як символ збереження духовності в жорстокому світу. Форми оповіді.

(ТЛ) Поглиблення понять про

<p><i>висловлює судження про них;</i> Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>сприймає твори сучасної літератури в контексті культури країни, яку репрезентує художній твір; зіставляє літературні твори з їхнім утіленням у різних видах мистецтва (кіно, театр, образотворче мистецтво);</i> Екологічна грамотність і здорове життя <i>коментує результати людської діяльності в природному та суспільному середовищі, відображені у творах літератури.</i></p>	<p><i>класичну і масову літературу, популярні жанри сучасної літератури.</i> (ЛК) <i>Відображення проблем війни і миру, суспільства, сучасної молоді, психології особистості, природи й людини у творах літератури й інших видах мистецтва.</i> (УС) <i>Видатні українські літературознавці ХХ ст.</i> (ЕК) <i>Трансформації традиційних жанрів у сучасну добу. Зіставлення літературних творів та їх утілення в кіно, театрі, образотворчому мистецтві.</i> (МЗ) <i>Історія, художня культура.</i></p>
--	---

ПІДСУМКИ (1 год.)

<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>пояснює відмінності зарубіжної літератури від української, світової літератури – від національної; називає видатних представників вітчизняної перекладацької школи, визначає їхній внесок у розвиток українського суспільства;</i> Діяльнісний компонент <i>розпізнає види перекладів, зокрема художнього, визначає їхні особливості; розкриває роль української перекладацької школи у формуванні сучасного читача;</i> Ціннісний компонент <i>на підставі власного читацького</i></p>	<p>Узагальнення і систематизація навчального матеріалу.</p>
--	---

досвіду *робить висновки* щодо цінності класичної й сучасної літератури;

Ключові компетентності

Математична компетентність

класифікує прочитані твори за жанровими й поетикальними ознаками;

Інформаційно-цифрова компетентність

використовує цифрові технології для розширення кола читання;

Уміння вчитися

отримує потрібну інформацію, використовуючи літературознавчі словники й довідники;

Ініціативність і підприємливість

бере участь у виконанні завдань дослідницько-пошукового характеру;

виявляє лідерські якості у роботі в парах (групах) над проектом;

Соціальна та громадянська компетентності

аргументовано висловлює думки щодо актуальних моральних і суспільних питань, які знайшли відбиток у творах зарубіжної літератури;

розуміє необхідність збереження і розвитку культурних надбань різних народів;

усвідомлює важливість популяризації в соціумі шедеврів зарубіжної літератури, а також надбань української перекладацької школи;

Обізнаність та самовираження у сфері культури

визначає особливості культури

<p>інформаційного суспільства (переваги й проблеми) та місце читання художньої літератури в ньому; <i>осмислює</i> роль художньої літератури і художнього перекладу в житті сучасного суспільства і окремої особистості. <i>усвідомлює</i> потребу збереження культурних надбань людства, необхідність читання творів вітчизняних і зарубіжних авторів. Екологічна грамотність і здорове життя <i>сприймає</i> художню літературу як засіб укріплення духовного здоров'я особистості та нації.</p>	
<p>Для вивчення напам'ять Й. В. Гете «Фауст» (один із монологів Фауста за вибором учителя), Гійом Аполлінер (1 вірш за вибором учня), Р. М. Рільке (1 вірш за вибором учня), А. А. Ахматова (1 вірш за вибором учня), В. В. Маяковський (1 вірш за вибором учня), Б. Л. Пастернак (1 вірш за вибором учня).</p>	

«Погоджено»
«Затверджую»

«___» _____ 20__ р.

«Погоджено»

«Затверджую»

«___» _____ 20__ р.

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ
ДЛЯ 11 КЛАСУ (стандарт)
УРОКІВ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

11 клас
Усього – 34 (35) години;
текстуальне вивчення творів – 30 годин (контрольні роботи)
розвиток мовлення – 4 години (у межах годин на текстуальне
вивчення);
позакласне читання – 2 години;
резервний час – 2 (3) години.

№ з/п	Кількість год. за програмою	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів	Тема	Дата	При-мітки
ВСТУП ЛІТЕРАТУРА. МОРАЛЬ. ЛЮДЯНІСТЬ (1 год.)					
1.	1	<p><i>Учень / учениця</i></p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент <i>пояснює</i> сутність діалогу культур, що відбувається за посередництва художньої літератури; <i>розуміє</i> значення художньої літератури (оригінальної і перекладної) для розвитку особистості та суспільства;</p> <p>Діяльнісний компонент <i>висловлює</i> судження щодо значення оригінальної і перекладної літератури для протистояння викликам сучасного світу, збереження миру й духовності;</p> <p>Ціннісний компонент <i>усвідомлює</i> гуманістичний потенціал світової літератури, значущість праці автора оригіналу та перекладача;</p>	<p>Виклики сучасного світу. Значення літератури та культури для збереження миру й духовності. Роль вітчизняної перекладацької школи. Літературні премії світу, письменни ки.</p>		

		<p><i>коментує</i> висловлення, думки видатних українців про зарубіжну літературу, роль читання для формування особистості й нації;</p> <p><i>тлумачить</i> поняття «світова література», «національна література», «художній переклад», «діалог культур»;</p> <p>Ключові компетентності Математична компетентність <i>складає і коментує</i> таблиці, схеми;</p> <p>Компетентності в природничих науках і технологіях <i>використовує</i> різні джерела довідкової інформації (словники, енциклопедії, он-лайн ресурси) для отримання нових знань;</p> <p>Уміння вчитися <i>збирає</i> інформацію і <i>готує</i> повідомлення про письменників-лауреатів, їхній внесок у розвиток художньої літератури й утвердження духовності.</p>			
ЗОЛОТІ СТОРІНКИ ДАЛЕКИХ ЕПОХ (3 год.+1год.- резервна)					
2.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знансєвий компонент <i>дає</i> <i>стислу</i> характеристику німецькому Просвітництву; <i>знає</i> основні етапи життєвого і творчого шляху</p>	<p>Німецьчина Німецьке Просвітництво та його вплив на розвиток Європи. Йоганн</p>		

		<p>письменника; <i>розуміє</i> значення творчості Й. В. Гете у світовому літературному процесі; Діяльнісний компонент <i>розкриває</i> значення творчості Й.В.Гете для світової культури; Ціннісний компонент <i>робить висновки</i> про значення твору для світового культурного поступу загалом і розвитку українського культурного середовища зокрема; Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>тлумачить</i> поняття «трагедія»; Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>усвідомлює</i> вплив трагедії «Фауст» на розвиток світової культури.</p>	<p>Вольфганг Гете (1749 – 1832). «Фауст» (I частина), останній монолог Фауста (II частина). Віхи життя та значення діяльності Й. В. Гете для світової культури. Історія створення трагедії «Фауст».</p>		
3.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>дає загальну характеристику</i> змісту трагедії «Фауст»; Діяльнісний компонент <i>аналізує</i> ідейно-тематичний зміст, сюжет, особливості композиції трагедії;жанрову своєрідність твору; <i>обговорює</i> філософсько-етичні проблеми, порушені</p>	<p>Особливості композиції. Проблематика Пошуки сенсу буття й призначення людини. Жанрова своєрідність твору.</p>		

		<p>у творі; Ціннісний компонент висловлює судження щодо сенсу життя й призначення людини; Ключові компетентності Математична компетентність складає таблиці, схеми; установлює причиново-наслідкові зв'язки між подіями твору; Соціальна та громадянська компетентності висловлює думку щодо порушених у творі соціальних проблем; Екологічна грамотність і здорове життя усвідомлює цінність єдності людини з природою, гармонії зі світом.</p>			
4.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Діяльнісний компонент характеризує образи Фауста, Мефістофеля, Вагнера; розкриває сутність протистояння Фауста і Мефістофеля; порівнює образи Фауста і Вагнера; Ціннісний компонент висловлює ставлення до літературних персонажів; висловлюється про цінність невпинного пошуку як сенсу людського буття, утіленого</p>	<p>Образ Фауста як утілення динамізму нової європейської цивілізації. Опозиція Фауст Мефістофель. Фауст і Вагнер.</p>		

	<p>в образі Фауста; <i>обґрунтовує</i> власну думку щодо боріння добра й зла як рушійної сили розвитку світу;</p> <p>Ключові компетентності <i>Спілкування іноземними мовами</i> <i>читає</i> уривок з художнього тексту німецькою мовою (за умови вивчення цієї мови в школі); іноземної мови в школі); <i>Математична компетентність</i> <i>установлює</i> причиново-наслідкові зв'язки між еволюцією персонажів; <i>Компетентності в природничих науках і технологіях</i> <i>критично оцінює</i> застарілі способи пізнання природи й людини, про які йдеться у творі; <i>Уміння вчитися</i> <i>усвідомлює</i> цінність самостійного здобуття істини, утіленого в образі Фауста; <i>здійснює</i> самооцінювання результатів власної діяльності, рефлексію, зіставляючи свої погляди з поглядами головних персонажів трагедії; <i>Соціальна та громадянська компетентності</i> <i>визначає</i> у творі актуальні соціальні проблеми та ідеї;</p>			
--	---	--	--	--

		аналізує з позиції сучасного суспільства дві протилежні світоглядні позиції, утілені в образах Фауста і Мефістофеля.			
5.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Діяльнісний компонент дискутує з обраної теми «Фауст і Маргарита: кохання чи зрада?»;</p> <p>Ціннісний компонент висловлює своє ставлення до образу;</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Математична компетентність установлює причиново-наслідкові зв'язки між подіями та героями твору;</p> <p>Компетентності в природничих науках і технологіях критичко оцінює літературний образ;</p> <p>Уміння вчитися здійснює самооцінювання результатів власної діяльності, рефлексію, зіставляючи свої погляди з поглядами головних персонажів трагедії;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності висловлює думку щодо порушених у творі моральних проблем.</p>	<p>УРЗМ (письмово)</p> <p>Роздум на тему: «Фауст і Маргарита: кохання чи зрада?»</p>		

МОДЕРНІЗМ (6 год.)+1год. резервна

<p>6.</p> <p>1</p>	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент <i>називає</i> засновників модернізму в європейській прозі; <i>знає</i> світоглядні й естетичні засади модернізму; основні віхи життя Ф.Кафки, зміст новели; <i>розуміє</i> художнє новаторство модерністської прози початку ХХ ст.; особливості творчості Ф.Кафки, зміст «Перевтілення»;</p> <p>Діяльнісний компонент <i>виявляє</i> відчуження особистості в новелі «Перевтілення»;</p> <p>Ціннісний компонент <i>робить висновки</i> щодо художнього напрямку «модернізм»;<i>виявляє</i> своє ставлення до творчості Ф.Кафки;</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Спілкування державною мовою <i>обговорює</i> прочитані твори, <i>тлумачить</i> поняття «модернізм»;</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність <i>знає та використовує</i> електронні сайти українських бібліотек, де представлені переклади творів Ф. Кафки ;</p>	<p>Світоглядні й естетичні засади модернізму, його художнє новаторство.</p> <p>Франц Кафка (1883 – 1924).«Перевтілення».Життя і творчий шлях Ф. Кафки.</p> <p>Зображення відчуження особистості в новелі«Перевтілення».</p>		
----------------------------------	---	--	--	--

		<p><i>створює</i> електронну продукцію (мультимедійні презентації, буктрейлери тощо) для популяризації творів Ф. Кафки ;</p> <p>Уміння вчитися <i>використовує</i> різні джерела довідкової інформації (словники, енциклопедії, он-лайн ресурси) для отримання нових знань.</p>			
7.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент <i>наводить приклади</i> фантастики у творі;</p> <p>Діяльнісний компонент <i>характеризує</i> образ Грегора Замзи ; <i>досліджує</i> проблематику твору, особливості композиції ; <i>характеризує</i> центральну метафору новели «Перевтілення»;</p> <p>Ціннісний компонент <i>критично ставить</i> щодо зображеного в новелі «Перевтілення» світового буття як абсурдного; <i>висловлює власне судження</i> про головний образ твору, особливості стилю Ф.Кафки;</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Ініціативність і підприємливість <i>обговорює</i> прочитаний твір в парах (групах), <i>працює в</i></p>	Образ Грегора Замзи. Особливості композиції, функції фантастики. Характерні риси стилю Ф. Кафки.		

		<p>команді;</p> <p>Математична компетентність на підставі прочитаного виокремлює головну та другорядну інформацію;</p> <p>Обізнаність та самовираження у сфері культури порівнює втілення сюжетів творів Ф. Кафки у різних видах мистецтв.</p>			
8.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент розповідає про основні віхи життя та творчості М. О. Булгакова;</p> <p>Діяльнісний компонент виявляє традиції Г. С. Сковороди; досліджує проблематику твору; висвітлює зв'язки М.О.Булгакова з Україною;</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Спілкування іноземними мовами читає, наводить цитати з прочитаних творів мовою оригіналу (за умови володіння мовою оригіналу);</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність створює електронну продукцію (мультимедійні презентації, буктрейлери тощо) для популяризації творчості М. О. Булгакова.</p>	<p>Росія</p> <p>Михайло Опанасович Булгаков (1891 – 1940).</p> <p>«Майстер і Маргарита». Життєвий і творчий шлях М. Булгакова. <i>М. Булгаков і Україна.</i> Роман «Майстер і Маргарита» як «роман-лабіринт» зі складною філософською проблематикою.</p>		

<p>9.</p> <p>1</p>	<p>Учень / учениця Знансвий компонент знає зміст твору; розуміє зміст прочитаного: абсурдність радянської дійсності в романі біблійної давнини та фантастичної «дияволіали»; предметні компетентності Діальнісний компонент аналізує образи роману; досліджує образну систему, особливості композиції і стилю прочитаних твору; характеризує світ радянської дійсності, біблійної давнини й фантастичної «дияволіали» в романі; Ціннісний компонент висловлює власні думки щодо образів роману, оповідної структури та композиції твору; Ключові компетентності Спілкування державною мовою тлумачить поняття «роман у романі», «сатира», «гротеск»; Інформаційно-цифрова компетентність знає та використовує електронні сайти з метеріалами про роман «Майстер і Маргарита»; Ініціативність і підприємливість</p>	<p>Взаємодія трьох світів у творі: світ радянської дійсності, біблійної давнини та фантастичної «дияволіали». Особливості композиції («роман у романі») та оповідної структури.</p>		
--------------------	--	---	--	--

		<p><i>обговорює</i> прочитані твори в парах і групах, <i>працює в команді</i>;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності</p> <p><i>висловлює</i> власну позицію щодо порушених у романі суспільних та моральних проблем.</p>			
10.		<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Діяльнісний компонент <i>характеризує</i> образ Іешуа, «єршалаїмські» розділи роману;</p> <p>Ціннісний компонент <i>робить висновки</i> щодо образу Іешуа та морально-філософського змісту «єршалаїмських» розділів твору;</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність <i>знає та використовує</i> електронні сайти з матеріалами про роман; «Майстер і Маргарита»;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності <i>висловлює</i> власну позицію щодо порушених у творах суспільних та моральних проблем.</p>	<p>УРЗМ (усно)</p> <p>Образ Іешуа</p> <p>Морально-філософський зміст «єршалаїмських» розділів твору.</p>		

11.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>розуміє</i> трагізм долі митця, проблеми кохання і творчості; Діяльнісний компонент <i>характеризує</i> образи Маргарити, Майстра; Ціннісний компонент <i>робить висновки</i> щодо долі Майстра і Маргарити, проблем кохання і творчості; Ключові компетентності Уміння вчитися <i>використовує</i> різні джерела довідкової інформації (словники, енциклопедії, он-лайн ресурси) для отримання нових знань; Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>порівнює</i> втілення сюжетів творів М. О. Булгакова у різних видах мистецтва.</p>	Трагізм долі митця (майстра). Проблеми кохання й творчості.		
12.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Діяльнісний компонент <i>характеризує</i> образи героїв, проблематику творів; Ціннісний компонент <i>робить висновки</i> щодо літературних героїв та проблем, поставлених у творах; Ключові компетентності Соціальна та громадянська</p>	<p>КР. Твір за вибором (письмово) до теми: «Модернізм» 1.«ГрегорЗамза людина чи комаха?». 2.«Вічні цінності в романі М.Булгакова</p>		

		<p>компетентності <i>висловлює</i> власну позицію щодо порушених у творах суспільних та моральних проблем;</p> <p>Екологічна грамотність і здорове життя <i>розуміє</i> значення читання художньої літератури для духовного здоров'я людини як засобу протидії насильству, аморальності, агресії та іншим негативним явищам сучасного світу.</p>	<p>«Майстер і Маргарита».</p>		
--	--	--	--------------------------------------	--	--

**ШЕДЕВРИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІРИКИ
 ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ. (5 год.)
 (твори 3-4 авторів за вибором учителя)**

13.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>дає</i> стислу характеристику модернізму й авангардизму в літературі; <i>знає</i> течії модернізму й авангардизму, їхніх видатних представників; <i>знає</i> основні етапи творчості Гійома Аполлінера, зміст поезій; <i>виразно читає</i> вірші; <i>дає</i> визначення терміну «верлібр»;</p> <p>Діяльнісний компонент <i>визначає</i> провідні теми й мотиви в ліриці поета; <i>розкриває</i> особливості світобачення Г.Аполлінера; <i>характеризує</i> поезії;</p>	<p>Розмаїття течій модернізму й авангардизму в європейській ліриці ХХ ст.</p> <p>Франція Гійом Аполлінер «Зарізана голубка й водограй», «Міст Мірабо». Специфіка віршованої форми каліграм («Зарізана голубка й водограй»). Тема кохання й часу у вірші «Міст Мірабо».</p>		
------------	----------	---	---	--	--

		<p>виявляє особливості віршованої форми віршів; Ціннісний компонент обґрунтовує власне судження щодо поезії, її значення для світового мистецтва. Ключові компетентності Спілкування державною мовою знає українські переклади творів Аполлінера, визначає їхню художню специфіку; Інформаційно-цифрова компетентність створює літературний портрет письменника, представляє свою роботу у вигляді самостійно створеної продукції (презентації, обкладинки видання, постера тощо); Соціальна та громадянська компетентності визначає роль творчої спадщини поета у ствердженні суспільно значущих ідей для свого часу та сучасності.</p>	Верлібр у творчості Гійома Аполлінера.		
14.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент знає основні віхи творчості Р.М.Рільке, зміст поезій; виразно читає вірші; Діяльнісний компонент визначає провідні теми й мотиви в ліриці поета;</p>	Австрія Райнер Марія Рільке (1875 – 1926). «Згаси мій зір...», «Орфей, Еввідіка, Гермес», збірка «Сонети до		

	<p><i>розкриває</i> особливості його світобачення; <i>характеризує</i> образи ліричних героїв (героїнь); <i>висвітлює</i> зв'язки Рільке з Україною, українські теми й мотиви в ліриці; Ціннісний компонент <i>обгрунтовує</i> власне судження, щодо поезії Рільке.</p> <p>Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>знає</i> українські переклади творів Рільке, <i>визначає</i> їхню художню специфіку; Інформаційно-цифрова компетентність <i>створює</i> літературний портрет письменника, <i>представляє</i> свою роботу у вигляді самостійно створеної продукції (презентації, обкладинки видання, постера тощо); Соціальна та громадянська компетентності <i>визначає</i> роль творчої спадщини поета у ствердженні суспільно значущих ідей для свого часу та сучасності.</p>	<p>Орфея» (огляд). Своєрідність поглядів і поетики Р. М. Рільке. Філософський характер і художня довершеність лірики поета.</p>		
--	---	---	--	--

<p>15. 1</p>	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>дає стислу характеристику</i> Срібній добі російської поезії; <i>знає</i> основні етапи життєвого і творчого шляху О.Блока, А.Ахматової; <i>виразно читає</i> поезії; Діяльнісний компонент <i>визначає</i> провідні теми й мотиви в ліриці митців; <i>розкриває</i> особливості світобачення письменників; <i>характеризує</i> образи ліричних героїв (героїнь); <i>висвітлює</i> зв'язки А.Ахматової з Україною, українські теми й мотиви в ліриці; Ціннісний компонент <i>обґрунтовує</i> власне судження, <i>робить висновки</i> щодо поезій і творчості поетів. Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>знає</i> українські переклади творів А.Ахматової, О.Блока, <i>визначає</i> їхню художню специфіку; Спілкування іноземними мовами <i>читає, наводить цитати</i> з прочитаних творів мовою оригіналу (за умови володіння мовою); Інформаційно-цифрова</p>	<p>Росія Срібна доба російської поезії: течії, здобутки, долі митців. Олександр Олександрович Блок (1880 – 1921). «Незнайома». Зв'язок поезії О. О. Блока із символізмом. Антитези у вірші «Незнайома». АБО Анна Андріївна Ахматова (А. А. Горенко, 1889 – 1966). Вірші (1-2 за вибором учителя). Поема «Реквієм». А. А. Ахматова й акмеїзм. Етапи творчості мисткині. Провідні теми й мотиви ранньої лірики А. А. Ахматової, образ ліричної героїні, психологізм.</p>		
------------------	---	--	--	--

		<p>компетентність створює літературний портрет поетів; <i>представляє</i> свою роботу у вигляді самостійно створеної продукції (презентації); Соціальна та громадянська компетентності <i>визначає</i> роль творчої спадщини поетів у ствердженні суспільно значущих ідей для свого часу та сучасності; Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>аналізує</i> літературні явища в контексті доби, у зв'язках з історією літератури й культури.</p>			
16.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знансвий компонент <i>знає</i> основні етапи життєвого і творчого шляху В.Маяковського, Б.Пастернака; <i>виразно читає</i> поезії; Діяльнісний компонент <i>визначає</i> провідні теми й мотиви в ліриці митців; <i>розкриває</i> особливості світобачення поетів; <i>аналізує</i> поезії; <i>висвітлює</i> українські теми й мотиви в ліриці В.Маяковського; Ціннісний компонент</p>	<p>Володимир Володимирович Маяковський (1893 – 1930). «А ви могли б?..», «Послухайте!», «Борг Україні» В. В. Маяковський – поет-новатор, вплив футуризму на поезику митця. АБО Борис Леонідович Пастернак</p>		

	<p><i>обгрунтовує власне судження, робить висновки щодо поезій і творчості поетів;</i></p> <p>Ключові компетентності</p> <p><i>Спілкування державною мовою</i></p> <p><i>знає українські переклади В.Маяковського,Б.Пастернака;</i></p> <p><i>визначає їхню художню специфіку;</i></p> <p><i>Спілкування іноземними мовами</i></p> <p><i>читає, наводить цитати з прочитаних творів мовою оригіналу (за умови володіння мовою);</i></p> <p><i>Інформаційно-цифрова компетентність</i></p> <p><i>створює літературний портрет письменника, представляє свою роботу у вигляді самостійно створеної продукції (презентації, обкладинки видання, постера тощо);</i></p> <p><i>Соціальна та громадянська компетентності</i></p> <p><i>визначає роль творчої спадщини поетів у ствердженні суспільно значущих ідей для свого часу та сучасності.</i></p>	<p>(1890 – 1960).</p> <p>«Гамлет», «У всьому хочу я дійти...», «Зимова ніч».</p> <p>Творчий шлях Б. Л. Пастернака в контексті срібної доби. Філософська спрямованість лірики й прози митця.</p>		
--	---	---	--	--

<p>17. 1</p>	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>дає стислу характеристику</i> модернізму й <i>знає</i> течії модернізму й авангардизму, їхніх видатних представників; <i>знає</i> основні етапи творчості поетів-модерністів; зміст поезій; Діяльнісний компонент <i>визначає</i> провідні теми й мотиви в ліриці митців; <i>розкриває</i> особливості світобачення письменників; <i>характеризує</i> образи ліричних героїв (героїнь); <i>висвітлює</i> зв'язки поетів з Україною, українські теми й мотиви в їхній ліриці; Ціннісний компонент <i>обґрунтовує</i> власне судження, <i>робить висновки</i> щодо поезій і творчості поетів. Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>знає</i> українські переклади поетів, <i>визначає</i> їхню художню специфіку; Соціальна та громадянська компетентності <i>визначає</i> роль творчої спадщини поетів у ствердженні суспільно значущих ідей для свого часу та сучасності; <i>розкриває</i> сутність</p>	<p>КР Різнорівневі тестові завдання до теми: «Шедеври європейської лірики першої половини ХХ ст..»</p>		
------------------	--	---	--	--

		авторської позиції, <i>усвідомлює</i> значущість боротьби письменників за мир, свободу, духовність.			
АНТИУТОПІЯ У СВІТОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ (2 год.)					
18.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>дає загальну</i> <i>характеристику</i> змісту творів про антиутопію; <i>знає</i> основні віхи життя і творчості Дж.Оруела; <i>сприймає</i> літературний твір у контексті епохи та історико-літературного процесу; Діяльнісний компонент <i>виявляє</i> ознаки антиутопії в тексті; <i>аналізує</i> ідейно-тематичну сутність, сюжет, композицію, проблематику художнього твору; Ціннісний компонент <i>оцінює</i> вчинки персонажів антиутопії; Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>знаходить</i> у тексті й <i>коментує</i> неологізми (в українському перекладі); Математична компетентність <i>складає</i> схеми, таблиці; Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Розвиток жанру антиутопії у XX ст.: ознаки та представники. Велика Британія Джордж Оруелл (Ерік Артур Блер, 1903 – 1950). «Скотофе рма» або «1984» (1 твір за вибором учителя). Зв'язок творчості Дж. Оруелла із соціально- історичною ситуацією доби. Викриття сутності тоталітарної системи та її ієрархії в антиутопіях митця. Боротьба проти страху й рабської покірності в суспільній свідомості.</p>		

		<p>за допомогою цифрових технологій <i>знаходить</i> додаткову інформацію про письменників – представників антиутопії; <i>складає</i> цитатний план твору-антиутопії; Ініціативність і підприємливість <i>усвідомлює</i> важливість рішучої боротьби проти тоталітарної системи, страху й рабської покірності; <i>бере участь</i> у виконанні завдань дослідницько-пошукового характеру; Екологічна грамотність і здорове життя <i>визначає</i> попереджальний зміст твору для сучасності; <i>усвідомлює</i> особисту відповідальність за збереження миру, природи, демократичних засад, життя на планеті Земля.</p>			
19.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Діяльнісний компонент <i>характеризує</i> образи твору; <i>обгрунтовує</i> власну позицію щодо актуальних проблем, порушених у творі; <i>розкриває</i> функції фантастики, символів, алегорій у творі-антиутопії; Ціннісний компонент <i>оцінює</i> вчинки персонажів антиутопії; <i>висловлює</i> власну позицію</p>	<p>Головні образи. Поетика антиутопії (фантастика, мова, символи, алегорії та ін.).</p>		

		<p>щодо значення творів для сьогодення;</p> <p>Ключові компетентності Ініціативність і підприємливість <i>висловлює</i> власну позицію щодо того, як подолати наслідки тоталітарної системи в суспільстві й <i>коментує</i> неологізми (в українському перекладі); Соціальна та громадянська компетентності <i>обговорює</i> соціально-історичні проблеми, порушені у творі; <i>усвідомлює</i> небезпеку тоталітаризму для людини, культури, цивілізації; Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>знаходить і демонструє приклади</i> творів-антиутопій у різних видах мистецтва.</p>			
--	--	--	--	--	--

ПРОБЛЕМА ВІЙНИ І МИРУ В ЛІТЕРАТУРІ ХХ СТ. (4 год.)

20.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>знає</i> теоретичні засади театру Б.Брехта, основні віхи життя і творчості драматурга; <i>розуміє</i> проблематику твору; Діяльнісний компонент <i>розкриває</i> особливості художньої побудови твору,</p>	<p>Німеччина Епічний театр Б.Брехта: теоретичні засади й художня практика. Бертольт Брехт (1898 – 1956). «Матінка Кураж та її діти».</p>		
------------	----------	---	--	--	--

	<p><i>характеризує</i> ідейно-тематичний зміст, сюжет, проблематику твору, художні образи; <i>визначає</i> антивоєнний пафос твору, авторську позицію; Ціннісний компонент <i>висловлює</i> власні судження щодо питань, порушених у п'єсі.</p> <p>Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>розкриває</i> поняття «епічний театр», <i>пояснює</i> значення назву твору у зв'язку з його ідейно-художнім змістом; Інформаційно-цифрова компетентність <i>використовує</i> Інтернет для розширення уявлень про творчість письменника; Ініціативність і підприємливість <i>висловлює</i> критичну думку щодо збагачення матінки Кураж за рахунок війни, вияву меркантилізму, прагматизму в людських стосунках; Соціальна та громадянська компетентності <i>визначає</i> історичну основу твору, його актуальність для сьогодення; Екологічна грамотність і здорове життя <i>висловлює</i> судження про цінність людського життя;</p>	<p>«Матінка Кураж та її діти». Ідеї попередження та риси «епічного театру» в п'єсі.</p>		
--	---	---	--	--

		<i>виявляє</i> у творі провідні символи, спрямовані на протест проти війни й захист миру.			
21.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент <i>знає</i> основні віхи життя і творчості Г.Белля, зміст повісті; <i>розповідає</i> про зв'язок Г.Белля з Україною; <i>розуміє</i> проблематику твору;</p> <p>Діяльнісний компонент <i>розкриває</i> особливості художньої побудови твору, <i>характеризує</i> ідейно-тематичний зміст, сюжет, художні образи; <i>визначає</i> антивоєнний пафос твору, авторську позицію;</p> <p>Ціннісний компонент <i>висловлює</i> власні судження щодо питань, порушених у повісті.</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Спілкування державною мовою <i>пояснює</i> значення назви твору у зв'язку з його ідейно-художнім змістом;</p> <p>Математична компетентність <i>розкриває</i> внутрішній зв'язок між епізодами, образами твору;</p> <p>Інформаційно-цифрова</p>	<p>Генріх Белль (1917 – 1985). «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...». Життєвий і творчий шлях письменника. Засудження антигуманної сутності Другої світової війни, її руйнівних наслідків для людства в оповіданні «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...». Авторська позиція.</p>		

		<p>компетентність використовує Інтернет для розширення уявлень про творчість письменника; Соціальна та громадянська компетентності визначає історичну основу твору, його актуальність для сьогодення; Екологічна грамотність і здорове життя висловлює судження про цінність людського життя; виявляє у творі провідні символи, спрямовані на протест проти війни й захист миру.</p>			
22.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент основні віхи життя і творчості Пауля Целана, виразно читає поезію; Діяльнісний компонент розкриває особливості художньої побудови твору, характеризує ідейно-тематичний зміст, сюжет, проблематику твору, художні образи; визначає антивоєнний пафос твору, авторську позицію; Ціннісний компонент висловлює власні судження щодо питань, порушених у п'єсі. Ключові компетентності Спілкування державною мовою пояснює значення назви</p>	<p>Німецькомовна поезія Пауль Целан (1920 – 1970). «Фуга смерті». Віхи життя й творчості Пауля Целана. «Фуга смерті» – один із найвідоміших творів про Голокост. Художнє новаторство митця. Провідні мотиви та їхня роль у творі.</p>		

		<p>твору у зв'язку з його ідейно-художнім змістом;</p> <p>Математична компетентність розкриває внутрішній зв'язок між епізодами, образами твору;</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність використовує Інтернет для розширення уявлень про творчість письменника;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності визначає історичну основу твору, його актуальність для сьогодення;</p> <p>Екологічна грамотність і здорове життя висловлює судження про цінність людського життя; виявляє у творі провідні символи, спрямовані на протест проти війни й захист миру.</p>			
23.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент знає основні віхи життя і творчості письменників; дає загальну характеристику змісту творів; сприймає літературні твори у контексті епохи та історико-літературного процесу; розуміє проблематику творів;</p>	<p>КР</p> <p>Різнорівневі тестові завдання до тем:</p> <p>1.«Антиутопія у світовій літературі»</p> <p>2.«Проблема війни і миру у світовій літературі ХХ століття»</p>		

		<p>Діяльнісний компонент аналізує ідейну проблематику творів, літературних героїв, особливості художніх творів;</p> <p>Ціннісний компонент оцінює вчинки літературних героїв;</p> <p>висловлює власну думку з приводу прочитаних творів;</p> <p>Ключові компетентності Соціальна та громадянська компетентності визначає актуальність творів для сьогодення;</p> <p>Екологічна грамотність і здорове життя висловлює судження про цінність людського життя; виявляє у творах провідні символи, які спрямовані на протест проти війни й захист миру, розкриває їхній зміст.</p>			
<p>ЛЮДИНА ТА ПОШУКИ СЕНСУ ІСНУВАННЯ В ПРОЗІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ. (4 год.) (2 твори за вибором учителя: Е.Гемінгвей, Гарсія Маркес / Ясунарі Кавабата)</p>					
24.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знансєвий компонент знає загальну характеристику провідних тенденцій прози другої половини ХХ ст; основні відомості про життя і творчість Е. М. Гемінгвея; розуміє значення творчості письменника у світовому</p>	<p>Загальна характеристика провідних тенденцій прози другої половини ХХ ст. Ернест Міллер Гемінгвей (1899 – 1961). «Старий і море». Віхи</p>		

		<p>літературному процесі; Діяльнісний компонент <i>аналізує</i> ідейно-тематичний зміст, сюжет, композицію, проблематику твору; Ціннісний компонент <i>обговорює</i> філософсько-етичні проблеми, порушені у творі; Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>тлумачить</i> «підтекст твору» ; <i>розширює</i> свій лексикон завдяки новим словам і висловам, наявним у творі; Спілкування іноземними мовами <i>читає</i> уривки з повісті «Старий і море» Е. М. Гемінгвея в оригіналі (за умови володіння англійською мовою); Уміння вчитися <i>використовує</i> різні джерела довідкової інформації (словники, енциклопедії, он-лайн ресурси) для отримання нових знань.</p>	<p>життя й творчості митця. «Кодекс честі» героїв Е. М. Гемінгвея. «Старий і море». Символіка образів (риба, море, рибалка, хлопчик та ін.). Ознаки притчі у повісті.</p>		
25.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Діяльнісний компонент <i>характеризує</i> персонажів твору, стильові особливості тексту; <i>виявляє й аргументує</i> жанрові ознаки твору; Ціннісний компонент</p>	<p>Символіка образів (риба, море, рибалка, хлопчик та ін.). Ознаки притчі у повісті.</p>		

	<p><i>висловлює судження щодо сенсу людського буття, морального вибору людини; робить висновки про значення твору для духовного зростання особистості;</i></p> <p>Ключові компетентності <i>Спілкування державною мовою</i> <i>тлумачить</i> поняття «повість-притча»;</p> <p>Математична компетентність <i>складає</i> схеми, таблиці;</p> <p>Компетентності в природничих науках і технологіях <i>критично оцінює</i> взаємини людини й природи, зображені в творі;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності <i>оцінює</i> взаємини героїв зі світом, природою, іншими людьми;</p> <p>Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>розуміє</i> роль твору в популяризації національних традицій різних країн і народів, а також розвитку світової культури;</p> <p>Екологічна грамотність і здорове життя <i>висловлює</i> судження про цінність людського життя; <i>усвідомлює</i> єдність людини з природою як необхідну</p>			
--	--	--	--	--

		умову її здорового життя.			
26.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент знає основні відомості про життя і творчість Габрієля Гарсія Маркеса; розуміє значення творчості письменника у світовому літературному процесі;</p> <p>Діяльнісний компонент аналізує ідейно-тематичний зміст, сюжет, композицію, проблематику художніх твору;</p> <p>Ціннісний компонент обговорює філософсько-етичні проблеми, порушені у творі;</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Спілкування державною мовою тлумачить «магічний реалізм»; розширює свій лексикон завдяки новим словам і висловам, наявним у творі;</p> <p>Математична компетентність розкриває внутрішній зв'язок між епізодами, образами твору;</p> <p>Екологічна грамотність і здорове життя висловлює судження про</p>	<p>Колумбія</p> <p>Габрієль Гарсія Маркес (1927 – 2014).</p> <p>«Стариган із крилами».</p> <p>Короткі відомості про життя митця, лауреата Нобелівської премії.</p> <p>Специфіка «магічного реалізму» Г. Гарсія Маркеса.</p>		

		цінність людського життя; <i>усвідомлює</i> єдність людини з природою як необхідну умову її здорового життя.			
27.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності Діяльнісний компонент <i>характеризує</i> символічний образ янгола;</p> <p>Ціннісний компонент <i>висловлює</i> судження щодо символічного образу янгола, сенсу людського буття, морального вибору людини;</p> <p>Ключові компетентності Компетентності в природничих науках і технологіях <i>критично оцінює</i> взаємини людини й природи, зображені в творі;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності <i>оцінює</i> взаємини героїв зі світом, природою, іншими людьми;</p> <p>Екологічна грамотність і здорове життя <i>висловлює</i> судження про цінність людського життя; <i>усвідомлює</i> єдність людини з природою як необхідну умову її здорового життя.</p>	<p>УРЗМ (письмово) Символічний зміст образу янгола.</p>		

26.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент знає основні відомості про життя і творчість Ясунарі Кавабата; розуміє значення творчості письменника у світовому літературному процесі; Діяльнісний компонент аналізує ідейно-тематичний зміст, сюжет, композицію, проблематику художніх твору; розкриває символіку твору Ціннісний компонент обговорює філософсько-етичні проблеми, порушені у творі; Ключові компетентності Спілкування державною мовою тлумачить «національний колорит»; розширює свій лексикон завдяки новим словам і висловам, наявним у творі; Математична компетентність розкриває внутрішній зв'язок між епізодами, образами твору.</p>	<p>Японія Ясунарі Кавабата (1899 – 1972) . «Тисяча журавлів». Ясунарі Кавабата – лауреат Нобелівської премії. Відображення самотності японської культури у повісті «Тисяча журавлів». Провідні ідеї письменника. Символіка</p>		
27.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Діяльнісний компонент характеризує головного героя твору; розкриває еволюцію образу Кікудзі; Ціннісний компонент</p>	<p>УРЗМ (письмово) Еволюція головного героя Кікудзі.</p>		

		<p><i>висловлює судження щодо сенсу людського буття, морального вибору людини; робить висновки про значення твору для духовного зростання особистості;</i></p> <p>Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>Соціальна та громадянська компетентності</i> <i>оцінює взаємини героїв зі світом, природою, іншими людьми;</i></p> <p>Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>розуміє роль твору в популяризації національних традицій різних країн і народів, а також розвитку світової культури;</i></p> <p>Екологічна грамотність і здорове життя <i>висловлює судження про цінність людського життя; усвідомлює єдність людини з природою як необхідну умову її здорового життя.</i></p>			
--	--	--	--	--	--

ЛІТЕРАТУРА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ. (2 год.)

28.	1	<p>Учень / учениця Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>знає світоглядні й естетичні засади «театру абсурду», його ознаки;</i></p>	<p>Формування «театру абсурду». Огляд за <i>вибором:</i>(«Гости на старій дами»</p>		
------------	----------	---	---	--	--

	<p><i>рохуміє</i> передумови розвитку постмодернізму, <i>визначає</i> основні принципи його поетики; <i>називає</i> найвідоміших письменників літератури другої половини ХХ – початку ХХІ ст.; <i>розрізняє</i> явища масової та елітарної культури, <i>наводить приклади</i>;</p> <p>Діяльнісний компонент <i>виявляє</i> риси абсурдистської драми, літератури постмодернізму, роль гротеску та фантастики у текстах; <i>з'ясовує</i> особливості стилю митців; <i>веде діалог</i> щодо проблем, порушених у прочитаних творах;</p> <p>Ціннісний компонент <i>усвідомлює</i> художню цінність прочитаних творів; <i>обговорює</i> проблеми морального вибору, сенсу людського життя; <i>робить висновки</i> щодо значення творів для розвитку культури й формування сучасного читача.</p> <p>Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>тлумачить</i> поняття «театр абсурду», «постмодернізм»;</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність</p>	<p>Ф. Дюрренматта , «Носороги» Е. Йонеско, «Чекаючи на Годо» С. Беккета). Жанрові новації. Значення іронії, гротеску у творах: елітарна й масова культура.</p>		
--	--	--	--	--

		<p><i>знає</i> електронні сайти українських бібліотек, <i>використовує</i> їх у процесі навчання й читання художньої літератури; <i>створює</i> електронну продукцію (мультимедійні презентації, тощо);</p> <p>Уміння вчитися <i>використовує</i> різні джерела довідкової інформації (словники, енциклопедії, онлайн ресурси) для отримання нових знань;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності <i>з повагою ставиться</i> до культурних надбань інших народів;</p> <p>Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>порівнює</i> прочитані твори та їхнє втілення в інших видах мистецтва.</p>		
29.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент <i>знає</i> короткі відомості про Милорада Павича, Данієля Пеннака; <i>розуміє</i> зміст творів;</p> <p>Діяльнісний компонент <i>аналізує</i> проблематику, образну систему, художні особливості прочитаних творів; <i>характеризує</i> образи персонажів; <i>розкриває</i> зміст символів,</p>	<p>Милорад Павич (1929 – 2009). «Скляний равлик» Утілення в оповіданні «Скляний равлик» рис постмодернізму. Варіанти фіналу твору як ознака стилю М. Павича. Значення</p>	

	<p>метафор у прочитаних творах;</p> <p>Ціннісний компонент <i>обговорює</i> проблеми морального вибору, сенсу людського життя; <i>робить висновки</i> щодо значення творів для розвитку культури й формування сучасного читача.</p> <p>Ключові компетентності Спілкування державною мовою <i>тлумачить</i> поняття «постмодернізм», «інтертекстуальність», <i>збагачує</i> власне мовлення, читаючи українські переклади творів;</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність <i>знає</i> електронні сайти українських бібліотек, <i>використовує</i> їх у процесі навчання й читання художньої літератури; <i>створює</i> електронну продукцію (мультимедійні презентації, тощо).</p> <p>Уміння вчитися <i>використовує</i> різні джерела довідкової інформації (словники, енциклопедії, он-лайн ресурси) для отримання нових знань.</p>	<p>центральної метафори.</p> <p>АБО Франція Даніель Пеннак (нар. 1944). «Усе для людоджерів». Короткі відомості про митця. Пеннак як автор декларації прав читача. Серія детективних романів «Сага про Малоссена». Образ сучасного Парижа та його мешканців у романі «Все для людоджерів». Викриття абсурдності суспільства споживання.</p>		
--	--	---	--	--

30. 1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент знає окремі факти життя письменників, зміст творів: розуміє проблематику творів та їхню специфіку;</p> <p>Діяльнісний компонент аналізує ідейно-тематичний зміст, сюжет, композицію, проблематику художніх творів; характеризує образи персонажів;</p> <p>Ціннісний компонент висловлює судження щодо творів та героїв, думки щодо проблем, поставлених у творах;</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності аналізує соціальні, моральні, політичні, історичні проблеми, порушені у творі.</p>	<p>КР</p> <p>До тем:</p> <p>1. «Людина та пошуки сенсу існування в прозі другої половини ХХст.»</p> <p>2. «Література другої половини ХХ-початку ХХІст.»</p> <p>Твір (за вибором):</p> <p>1. «Людину можна знищити, але не можна перемогти» (за твором Е.Гемінгвея «Старий і море»).</p> <p>2. «Коли повернеться ангел?» (за твором Г.Маркеса «Стариган з крилами»).</p> <p>3. «Чим привернула до мене увагу література пост-модернізму?»</p>		
<p>СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА В ЮНАЦЬКОМУ ЧИТАННІ (2 год.) (1-2 твори за вибором учителя та учнів)</p>				

31.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент знає окремі факти життя Таїра Халілова; зміст твору; розуміє зв'язок творчості письменника з національними літературними традиціями та сучасними тенденціями світової літератури;</p> <p>Діяльнісний компонент аналізує ідейно-тематичний зміст, сюжет, композицію, проблематику художнього твору; характеризує образи персонажів;</p> <p>Ціннісний компонент висловлює судження щодо твору, головного героя твору;</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Спілкування державною мовою пояснює символічний зміст назв твору;</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність використовує ресурси інтернету для створення презентації;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності аналізує соціальні, моральні, політичні, історичні проблеми, порушені у творі;</p> <p>Обізнаність та самовираження у сфері культури</p>	<p>Україна</p> <p>Таїр Халілов (нар. 1940 р.).</p> <p>«До останнього подиху».</p> <p>Таїр Халілов – сучасний український кримськотатарський письменник.</p> <p>«До останнього подиху» – історія життя, боротьби та любові героя твору. Образ Бекира – людини, котра ніколи не здається.</p>		
-----	---	---	---	--	--

		<i>сприймає</i> твори сучасної літератури в контексті культури країни, яку репрезентує художній твір.			
32.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент знає окремі факти життя Маркуса Френка Зузака; зміст твору;</p> <p>Діяльнісний компонент аналізує ідейно-тематичний зміст, сюжет, композицію, проблематику художнього твору;</p> <p>характеризує образи персонажів;</p> <p>Ціннісний компонент висловлює судження щодо твору, головної героїні твору, думки щодо проблеми, поставленої у творі;</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Спілкування державною мовою пояснює символічний зміст назв твору;</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність використовує ресурси інтернету для створення презентації;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності аналізує соціальні, моральні, політичні, історичні проблеми, порушені у творі;</p>	<p>Австралія</p> <p>Маркус Френк Зузак (нар. 1975).</p> <p>«Крадійка книжок».</p> <p>Короткі відомості про митця.</p> <p>«Крадійка книжок» - роман про Другу світову війну.</p> <p>Історія життя дівчинки Лізель Мемінгер. Ідеї людяності, добра, порятунку життя й культури.</p>		

		<p>Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>зіставляє літературні твори з їхнім утіленням у різних видах мистецтва (кіно, театр, образотворче мистецтво).</i></p>			
33.	1	<p>Предметні компетентності Знаннєвий компонент <i>знає окремі факти життя письменників, зміст творів; розуміє проблематику творів та їхню специфіку;</i> Діяльнісний компонент <i>аналізує ідейно-тематичний зміст, сюжет, композицію, проблематику художніх творів; характеризує образи персонажів;</i> Ціннісний компонент <i>висловлює судження щодо творів та героїв, думки щодо проблем, поставлених у творах;</i> Ключові компетентності Соціальна та громадянська компетентності <i>аналізує соціальні, моральні, політичні, історичні проблеми, порушені у творі;</i> Обізнаність та самовираження у сфері культури <i>зіставляє літературні твори з їхнім утіленням у різних видах мистецтва (кіно, театр, образотворче мистецтво).</i></p>	<p>УРЗМ(усно) «Мої роздуми над сторінками сучасних творів для юнацтва із зарубіжної літератури»</p>		

34. 1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент знає окремі факти життя Джона Майкла Гріна; зміст твору;</p> <p>Діяльнісний компонент аналізує ідейно-тематичний зміст, сюжет, композицію, проблематику художнього твору; характеризує образи персонажів;</p> <p>Ціннісний компонент висловлює судження щодо твору, головної героїні твору, думки щодо проблеми, поставленої у творі;</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Спілкування державною мовою пояснює символічний зміст назв твору;</p> <p>Соціальна та громадянська компетентності аналізує соціальні, моральні, проблеми, порушені у творі;</p> <p>Обізнаність та самовираження у сфері культури зіставляє літературні твори з їхнім утіленням у різних видах мистецтва (кіно, театр, образотворче мистецтво).</p>	<p>Позакласне читання Джон Майкл Грін (нар. 1977). «Провина зірок». – розповідь про історію кохання невиліковно хворих юнака та дівчини.. Ідея цінності життя.</p>		
-------	--	---	--	--

ПІДСУМКИ (1 год.)

35.	1	<p>Учень / учениця</p> <p>Предметні компетентності</p> <p>Знаннєвий компонент <i>пояснює</i> відмінності зарубіжної літератури від української, світової літератури – від національної; <i>називає</i> видатних представників вітчизняної перекладацької школи, <i>визначає</i> їхній внесок у розвиток українського суспільства;</p> <p>Діяльнісний компонент <i>розпізнає</i> види перекладів, зокрема художнього, <i>визначає</i> їхні особливості; <i>розкриває</i> роль української перекладацької школи у формуванні сучасного читача;</p> <p>Ціннісний компонент на підставі власного читацького досвіду <i>робить висновки</i> щодо цінності класичної й сучасної літератури;</p> <p>Ключові компетентності</p> <p>Математична компетентність <i>класифікує</i> прочитані твори за жанровими й поетикальними ознаками;</p> <p>Інформаційно-цифрова компетентність <i>використовує</i> цифрові технології для розширення кола читання;</p> <p>Уміння вчитися</p>	<p>Узагальнення і систематизація навчального матеріалу.</p>		
-----	---	--	---	--	--

	<p><i>отримує</i> потрібну інформацію, використовуючи літературознавчі словники й довідники;</p> <p><i>Ініціативність і підприємливість</i> <i>бере участь</i> у виконанні завдань дослідницько-пошукового характеру; <i>виявляє</i> лідерські якості у роботі в парах (групах) над проектом;</p> <p><i>Соціальна та громадянська компетентності</i> <i>аргументовано висловлює</i> думки щодо актуальних моральних і суспільних питань, які знайшли відбиток у творах зарубіжної літератури; <i>розуміє</i> необхідність збереження і розвитку культурних надбань різних народів; <i>усвідомлює</i> важливість популяризації в соціумі шедеврів зарубіжної літератури, а також надбань української перекладацької школи;</p> <p><i>Обізнаність та самовираження у сфері культури</i> <i>осмислює</i> роль художньої літератури і художнього перекладу в житті сучасного суспільства і окремої особистості. <i>усвідомлює</i> потребу</p>			
--	--	--	--	--

	збереження культурних надбань людства, Екологічна грамотність і здорове життя <i>сприймає</i> художню літературу як засіб укріплення духовного здоров'я особистості та нації.			
--	--	--	--	--

***Різнорівневі тестові завдання**

(за предметними компетентностями) до теми:

«Шедеври європейської лірики першої половини ХХ ст.»

Знансвий компонент

1. Якому поетові належать ці рядки:

*Під мостом Мірабо струмує Сена
Так і любов Біжить у тебе в мене
Журба і втіха крутнява шалена
Хай б'є годинник ніч настає
Минають дні а я ще є...*

- А) А.Ахматовій;
- Б) Б.Пастернаку;
- В) Г.Аполлінеру;
- Г) Р.М.Рільке?

2. Установіть правильну відповідність між автором і твором:

Автор

- 1.Г.Аполлінер
- 2.В.Маяковський
- 3.А.Ахматова
- 4. Р.М.Рільке

Твір

- А. «Борг Україні»
- Б. «Згаси мій зір»
- В. «Міст Мірабо»
- Г. «Реквієм»

3. Кому належать рядки поезії у перекладі М.Бажана:

*Згаси мій зір – я все ж тебе знайду,
Замкни мій слух – я все ж тебе почую,
Я і без ніг до тебе домадрюю,
Без уст тобі обітницю складу:*

- А) О.Блоку;
- Б) Б.Пастернаку;
- В) В.Маяковському;
- Г) Р.М.Рільке?

4. Як називається поезія А.Ахматової, де є такі рядки:

*На устах твоїх – крига ікони,
Смертний піт на чолі... Смертна мить...
Як стрілецькі знеславлені жони,
Під Кремлем буду вити і вить!*

- А) «Довкола жовтий вечір ліг...» ;
- Б) «Реквієм»;
- В) «Розп'яття»;
- Г) «Думали: вбогі, немає у нас нічого...»?

5. Назвіть автора поетичних рядків у перекладі Є. Сверстюка:

Гомін стих.

*Я став на краю кону,
Похилився у роздумі німім
І ловлю в далекім відгомоні –
Що то буде на віку моім.*

- А) О. Блоку;
- Б) Б. Пастернаку;
- В) В. Маяковському;
- Г) Г. Аполлінеру?

6. Як називається цей вірш В. Маяковського (переклад Л. Первомайського):

*Чи знаєте ви українську ніч?
Ні, ви не знаєте української ночі!*

*Тут
небо
від диму
дедалі чорніш
і герб
зорю п'ятикутною блискоче.*

- А) «Послухайте!»;
- Б) «Борг Україні»;
- В) «А ви б змогли?»?

7. Прочитайте уривок з біографії поета і назвіть прізвище.

«Видатний поет, драматург, перекладач, один із найяскравіших представників символізму. Народився в м. Санкт-Петербурзі у дворянській родині, де панували наукові та літературні традиції. Дитинство майбутнього поета пройшло в будинку діда, відомого вченого-ботаніка, ректора Петербурзького університету А. Бекетова. Захоплювався ідеалістичною філософією, особливо спадщиною В. Соловйова. Поет, який пропагував, що все земне пізнається через звернення до небесного, вічного, а в особистій любові виявляється любов світова»:

- А) В. Маяковський;
- Б) Б. Пастернак;
- В) О. Блок;
- Г) Р. М. Рільке?

8. Дайте визначення *символізму* як стильової течії в літературі:

А) стильова течія, де центральною категорією в ній є художній символ- знак іншої реальності, мінливого «життя душі» і пошуку «вічної» істини;

Б) течія, яка характеризується неприйняттям усталених традицій та активним новаторством в галузі тематики, мови, віршованих форм;

В) стильова течія в російській поезії, основні принципи: творення елітарної поезії, у центрі якої- людина в її духовному й історичному аспектах;

Г) відображення загостреного суб'єктивного світобачення через гіпертрофоване авторське «я», напруження його переживань та емоцій.

9. Дайте визначення літературному терміну «експресіонізм» як стильової течії в літературі:

А) стильова течія в російській поезії, основні принципи: творення елітарної поезії, у центрі якої- людина в її духовному й історичному аспектах;

Б) відображення загостреного суб'єктивного світобачення через гіпертрофоване авторське «я», напруження його переживань та емоцій;

В) стильова течія, де центральною категорією в ній є художній символ- знак іншої реальності, мінливого «життя душі» і пошуку «вічної» істини;

Г) модерністська течія в англійській поезії, основою якої є поняття образу як самодостатньої одиниці етики художнього твору ?

10. Авангардистська літературна течія, що ставила за мету відкриття нового шлягу мистецтва через сферу «надреального», підсвідомого- має назву:

А) акмеїзм;

В) сюрреалізм;

Б) символізм;

Г) експресіонізм.

11. Назвіть поета, на творчість якого мала вплив творчість Т. Шевченка та М. Гоголя. А перебування у Полтаві навіяли на вірші «Карл їде Україною», «Буря»:

А) В. Маяковський;

В) Р. М. Рільке;

Б) Г. Аполлінер;

Г) Б. Пастернак?

12. Частина віршів цього поета— «ліричні ідеограми», або каліграми, тобто вони написані так, що їхній текст створює своєрідний малюнок (зірка, будинок, лінії дощу, водограй тощо), назвіть автора:

А) Г. Аполлінер;

Б) Б. Пастернак;

В) А. Ахматова;

Г) Ф. Гарсія Лорка.

13. Визначте коло тем і проблем, які у творі в своїй творчості порушує Г.Аполлінер (Р.М.Рільке, О.Блок, А. Ахматова, Б.Пастернак).

14. Розтлумачте, що таке *каліграми*? Наведіть приклади.

15. Які символи у вірші «Зарізана голубка й водограй» втілюють антивоєнний пафос?

16. Поясніть зміст назви вірша В.Маяковського «Борг Україні».

Діяльнісний компонент

1. Розкрийте антивоєнний пафос вірша «Зарізана голубка й водограй».

2. Доведіть зв'язок О.Блока із символізмом.

3. Проаналізуйте один з ваших улюблених віршів А. Ахматової.

4. Які біблійні та літературні мотиви звучать у вірші

Б.Пастернака «Гамлет»? Проаналізуйте поезію.

5. Прокоментуйте образи годинника, річки, мосту у вірші

Г.Аполлінера «Міст Мірабо».

6. Схарактеризуйте біблійні образи в поемі А.Ахматової «Реквієм».

7. Визначте у віршах «А ви змогли б?» і «Послухайте!» засоби зображення буденного і поетичного світів.

8. Покажіть, за допомогою яких художніх засобів у вірші Р.Марія Рільке «Згаси мій зір...» відтворено складний процес відкриття Бога в душі ліричного героя?

9. Поясніть, чому саме образ Орфея став виразником ліричного «я» Р.М.Рільке. Які актуальні ідеї утілює цей міфологічний герой у ліриці поета?

Ціннісний компонент

1. Що нового ви для себе відкрили, читаючи поетичні твори

Р.М.Рільке (Г.Аполлінера, О.Блока, В.Маяковського,

А.Ахматової, Б.Пастернака)?

2. Напишіть невеличкий твір - роздум на тему: «Лірика початку ХХст. відкриває для мене новий світ пізнання самого себе».

3. Складіть сенкан (за вибором) до творчості одного з поетів:

Г.Аполлінер, Р.М.Рільке, О.Блок, А.Ахматова, Б.Пастернак.

Схема сенкану:

1-й рядок – іменник (тема); 2-й рядок - два прикметники (опис теми);

3-й рядок - три дієслова (дія, пов'язана з темою); 4-й рядок- фраз-

вистлів з чотирьох слів (ставлення до теми); 5-й рядок- іменник -

синонім до теми (суть теми, підсумок).

6. Дайте визначення поняття «антиутопія».
7. Назвіть соціально-політичні явища та події, які відображено в романі Джоржа Орвелла «1984».
8. Поясніть назву оповідання Г. Белля «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...».
9. Знайдіть у вірші «Фуга смерті» П.Целана приклади контрасту.
10. Поясніть імена алегоричних персонажів у повісті Дж.Орвелла «Колгосп тварин».
11. Визначте коло проблем, які у п'єсі «Матанка Кураж та її діти» порушує Б.Брехт.
12. Розкрийте значення зонгів у п'єсі Б.Брехта.
13. Поясніть назву вірша П.Целана «Фуга смерті».
14. Що означає у Б.Брехта прийом «очуження»?

Діяльнісний компонент

1. Укладіть таблицю: за що й проти чого борються автори антиутопій? Поясніть.
2. Доведіть, що зміст «Колгоспу тварин» Дж.Орвелла набагато ширший за критику радянщини.
3. Проаналізуйте алегоричні образи твору «Колгосп тварин» (вождя, його прибічників, охоронців, рабів та ін.).
4. Розкрийте особливості композиції твору Г.Белля «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...».
5. Схарактеризуйте образ матінки Кураж. У чому полягає життєва поразка головної героїні драми?
6. Проаналізуйте образ головного героя оповідання Г. Белля «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...».
7. Порівняйте образ молока в новелі «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...» Г. Белля й у вірші «Фуга смерті» П. Целана.
8. Схарактеризуйте образи Суламіт і Маргатири в поезії Пауля Целана «Фуга смерті».

Ціннісний компонент

1. Поміркуйте, проти чого застерігає Джордж Орвелл у повісті-антиутопії «Колгосп тварин»?
2. Які небезпеки сучасного світу передбачив Дж.Орвелл у своїх творах?
3. Чим актуальна для сучасного читача п'єса Б.Брехта «Матінка Кураж та її діти»? Знайдіть аналогії сучасним подіям у п'єсі Б. Брехта.

4. Б. Брехт писав: «Війна завжди призводить до втрат — фізичних і духовних. Але вона відкриває в людях і нові якості». Поміркуйте з цього приводу.

5. Які проблеми, актуальні для сучасності, порушив Г. Белль в оповіданні «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»?

6. Поміркуйте над роздумами головного героя оповідання Г. Белля. Який резонанс вони викликали у вашій душі?

7. Передайте свої враження від поезії П. Целана «Фуга смерті».

8. Напишіть свої міркування на тему «Чорне молоко світання...»

(Трагедія єврейського народу в Другій світовій війні (за віршем «Фуга смерті» П. Целана).

***Різномірні тестові завдання рекомендується оцінювати:**

Знаннєвий компонент: 1-2 бали за завдання;

Діяльнісний компонент: 3 бали за завдання;

Ціннісний компонент: 3 бали за завдання.

Зарубіжна література

У 2019/2020 навчальному році вивчення зарубіжної літератури в **5 – 9** класах здійснюватиметься за програмою: Світова література. 5 – 9 класи. Програма для закладів загальної середньої освіти – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804;

у **10-11 класах** – за **новими** навчальними програмами (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом МОН від 23.10.2017 № 1407.

Основою для календарно-тематичного планування уроків зарубіжної літератури є чинні навчальні програми. Учитель має право самостійно розподіляти години на текстуальне вивчення творів, розвиток мовлення, позакласне читання, ураховуючи визначену кількість годин на опрацювання конкретного розділу. Він має змогу вільно і творчо підійти до організації навчальної діяльності на уроках зарубіжної літератури з урахуванням конкретних умов викладання, читацьких інтересів учнів.

Викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти здійснюють українською мовою. Твори зарубіжних письменників у курсі зарубіжної літератури вивчають в українських перекладах. Для зіставлення можливе залучення перекладів, переспівів іншими мовами, якими володіють учні (англійською, німецькою, французькою тощо). За наявності необхідних умов бажаним є розгляд художніх текстів (у фрагментах або цілісно) мовами оригіналів. У такому разі предмет «Зарубіжна література» виконує додаткову функцію вдосконалення володіння учнями іноземними та іншими мовами.

З метою систематизації та упорядкування навантаження учнів протягом навчального року подаємо рекомендовану кількість видів контролю в процесі вивчення зарубіжної літератури в кожному класі. Поданий у таблиці розподіл годин є мінімальним і обов'язковим для проведення в кожному семестрі. Учитель на власний розсуд може збільшити кількість видів контролю відповідно до рівня підготовленості учнів, особливостей класу тощо.

**Обов'язкова кількість видів контролю із зарубіжної літератури в
5–9 класах**

Класи	5		6		7		8		9	
	І	ІІ	І	ІІ	І	ІІ	І	ІІ	І	ІІ
Контрольні роботи у формі:	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
контрольного класного твору;	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1
виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Уроки розвитку мовлення* (у+п)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Уроки позакласного читання	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5

**Обов'язкова кількість видів контролю із зарубіжної літератури в
10-11 класах**

Семестри	І		ІІ		І		ІІ	
Рівні	стандарту				профільний			
Контрольні роботи у формі:	2		2		4		4	
контрольного класного твору*;	1		1		1		1	
виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	1		1		3		3	
Уроки розвитку мовлення**	2 (1у+1п; у межах текстуального вивчення)		2 (1у+1п; у межах текстуального вивчення)		3 (1у+2п)		3 (2у+1п)	
Уроки позакласного читання	1		1		2		2	
Перевірка зошитів	4		5		4		5	

У 8 – 9 класах з поглибленим вивченням зарубіжної літератури пропорційно збільшується кількість контрольних робіт та уроків розвитку мовлення (на розсуд учителя визначається кількість і види контрольних робіт).

*У кожному семестрі обов'язковим є проведення двох уроків розвитку мовлення: одного уроку усного розвитку мовлення, а другого – письмового. Умовне позначення в таблиці – (у + п).

Під час оцінювання зошита із зарубіжної літератури слід ураховувати наявність різних видів робіт; грамотність (якість виконання робіт); охайність; уміння правильно оформлювати роботи (дотримання вимог до оформлення орфографічного режиму).

Оцінку за ведення зошита із зарубіжної літератури виставляють у кожному класі окремою колонкою в журналі раз на місяць і враховують як поточну до найближчої тематичної.

У разі відсутності учня на уроках протягом місяця рекомендуємо в колонці за ведення зошита зазначати н/о (нема оцінки).

Оцінка за контрольний твір із зарубіжної літератури є середнім арифметичним за зміст і грамотність, яку виставляють у колонці з датою написання роботи, надпис у журнальній колонці «Твір» не роблять.

**Орієнтовний обсяг письмового твору, складеного
учнем/ученицею**

Клас	Кількість сторінок
5-й	0,5–1,0
6-й	1,0–1,5
7-й	1,5–2,0
8-й	2,0–2,5
9-й	2,5–3,0

**Орієнтовний обсяг письмового твору
(рівень стандарту)**

Клас	Кількість сторінок
10-й	3,0–3,5
11-й	3,0–3,5

**Орієнтовний обсяг письмового твору
(профільний рівень)**

Клас	Кількість сторінок
10-й	3,0–3,5
11-й	3,5–4,5

Оцінку за читання напам'ять творів із зарубіжної літератури виставляють у колонку без дати з надписом «Напам'ять».

Навчальна та методична література із зарубіжної літератури, рекомендована МОН, зазначена в Переліку навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки, що розміщений на офіційному сайті МОН, Інституту модернізації змісту освіти.